

Průmyslové a technologické zóny na území brněnské aglomerace jako faktor regionálního rozvoje

Ivona Königová

Bakalářská práce
2008

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ivona KÖNIGOVÁ**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Průmyslové a technologické zóny na území brněnské aglomerace jako faktor regionálního rozvoje**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vymezte průmyslové a technologické zóny v brněnské aglomeraci a jejich charakteristiky.

II. Praktická část

- Modelujte vliv průmyslových zón na trh práce a nové pracovní příležitosti.
- Charakterizujte podíl zahraničních investorů v průmyslových zónách.
- Navrhněte zlepšení služeb "after care" pro zahraniční investory za účelem regionální podpory.

Závěr

Rozsah práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] KUNC, J. Průmyslové zóny v rukou soukromých developeru a efektivnost jejich podnikání (př. Central Park Modřice). 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 307 s. ISBN 80-210-3759-8 .
[2] KUNC, J. Transformace Českého průmyslu po roce 1989 – vliv přímých zahraničních investic, disertační práce, Brno: Masarykova Univerzita v Brně, 2005. 168s.
[3] RRA JM. Přímé zahraniční investice: Příručka pro místní samosprávu. Brno: RRA JM, 2005. 50 s.
[4] KUČA, K. Vývoj města, předměstí a připojených vesnic. 1. vyd. Praha: Baset, 2000. 644 s. ISBN 80-86223-11-6.
[5] CIBULKA, P. Historie a současnost podnikání na Brněnsku. 1. vyd. Žehušice: Městské knihy, 2005. 215 s. ISBN 80-86699-35-8.

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Oldřich Hájek
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
Datum zadání bakalářské práce: 17. března 2008
Termín odevzdání bakalářské práce: 23. května 2008

Ve Zlíně dne 17. března 2008

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkan

doc. RNDr. René Wokoun, CSc.
pověřený ředitel ústavu

ABSTRAKT

V bakalářské práci se zabývám vývojem průmyslových zón v městě Brně se zaměřením na zvýšení atraktivity pro potenciální investory. Práce obsahuje analýzu změn nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji díky zahraničním investorům, investiční pobídky a podmínky pro zájemce i důvody investování v Brně. Závěrečná část je věnována problematice současných podmínek a podává návrh na zlepšení situace pro investory ve městě. K získání potřebných statistických a evidenčních údajů a k objektivnějšímu posouzení zjištěných výsledků mi napomohly nejvíce rozhovory s příslušnými odborníky.

Klíčová slova: Jihomoravský kraj, statutární město Brno, investiční pobídky, trh práce, průzkum zaměstnanosti, následná péče o investory

ABSTRACT

In the bachelor thesis I deal with development industrial zone in Brno and possibilities of making areas more attractive for potential investors. The report contains analysis of changes in unemployment in the South Moravian region thanks to foreign investors, investment incentives and conditions for investors and the reasons for investing in Brno. The final section is devoted to the issue of current conditions and submitted a proposal to improve the situation for investors in the city.

To obtain the necessary statistics and records date and objective assessment found the results helped me the most interviews with relevant experts.

Keywords: South Moravia region, statutory city of Brno, investment incentives, labour market, employment survey, after care.

Poděkování, motto

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu své bakalářské práce RNDr. Oldřichu Hájkovi za cenné rady, které mi poskytl a bez kterých bych se neobešla. Velké díky také patří pracovníkům Magistrátu města Brna, agentuře CzechInvest i investorům v průmyslových zónách, kteří mi ochotně poskytli potřebné materiály.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 CÍLE A POUŽITÉ METODY	10
2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH POJMŮ	12
2.1.1 Průmyslová zóna	12
2.1.2 Technologické centrum	12
2.2 VYMEZENÍ VYBRANÉHO ÚZEMÍ	13
2.2.1 Předpoklady pro rozvoj města.....	14
2.2.2 Průmyslové a technologické zóny na území Brněnské aglomerace	15
2.3 PODPORA PRŮMYSLVÝCH ZÓN	17
2.3.1 Program na podporu rozvoje průmyslových zón 2001 – 2006.....	17
2.3.2 Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury	18
2.4 AGENTURY NA PODPORU PODNIKÁNÍ V JIHOMORAVSKÉM KRAJI.....	19
2.4.1 Agentura CzechInvest	19
2.4.2 Regionální rozvojová agentura jižní Moravy	20
2.4.3 Jihomoravské inovační centrum.....	21
2.4.4 CTP Invest s. r.o.	22
2.5 INVESTIČNÍ POBÍDKY	22
2.6 PŘÍMÉ ZAHRAČNÍČNÍ INVESTICE	23
2.6.1 Dělení přímých zahraničních investic	23
2.7 NÁSLEDNÁ PÉČE „AFTER CARE“	24
II PRAKTICKÁ ČÁST	26
3 PRŮMYSLVÉ ZÓNY Z POHLEDU PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ	27
3.1 STRUKTURA NEZAMĚSTNANOSTI JIHOMORAVSKÉHO KRAJE	28
3.1.1 Nejvýznamnější zaměstnavatelé v kraji	30
3.1.2 Nedostatek kvalifikovaných osob	30
3.2 TRH PRÁCE V MĚSTĚ BRNĚ	31
3.2.1 Situace na trhu práce ve vybraných zónách.....	33
3.2.2 Podíl zahraničních zaměstnavatelů	35
4 INVESTIČNÍ PROSTŘEDÍ	36
4.1 INVESTIČNÍ POBÍDKY A PZI V ČR	36
4.1.1 Udělení investičních pobídek	37
4.1.2 Příliv přímých zahraničních investic do ČR	39
4.2 INVESTIČNÍ PROSTŘEDÍ V JIHOMORAVSKÉM KRAJI.....	39
4.2.1 Investiční příležitosti	41
4.2.2 Příliv zahraničních investic	42
4.2.3 Investiční pobídky ze strany města.....	41
4.3 PRŮMYSLVÁ ZÓNA ČERNOVICKÁ TERASA	43
4.3.1 Podmínky pro umístění investorů	46

4.4	ČESKÝ TECHNOLOGICKÝ PARK	46
4.4.1	Podmínky pro umístění investorů	47
5	PÉČE O INVESTORY	49
5.1	SLUŽBY INVESTORŮM ZE STRANY JIHOMORAVSKÉHO KRAJE	49
5.1.1	Survival Kit	50
5.1.2	Program one stop shop	50
5.1.3	Péče o investory ze stran průmyslových zón.....	51
5.2	ANALÝZA PROBLÉMU	51
5.3	NÁVRH NA ZLEPŠENÍ PÉČE „AFTER CARE“ V MĚSTĚ BRNĚ	53
5.3.1	Přehled hlavních problémů.....	54
5.3.2	Návrh řešení problémů	55
	ZÁVĚR	59
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	64
	SEZNAM OBRÁZKŮ	65
	SEZNAM TABULEK.....	66
	SEZNAM PŘÍLOH.....	67

ÚVOD

Ve své bakalářské práci se věnuji především problematice průmyslových zón. Ty jsou v současné době často diskutovaným tématem díky jejich stoupajícímu vlivu na regionální rozvoj. V souvislosti s regionálním rozvojem mají průmyslové zóny vliv na trh práce, rozvoj infrastruktury dané oblasti a příliv zahraničních investorů. Jsou zde vysvětleny důležité pojmy související daným tématem. Jedná se především o aktéry regionálního rozvoje, pobídkový systém v České republice, přímé zahraniční investice, rozvoj a postupné obsazování průmyslových zón a také to, jak se stát, kraj či daná oblast zajímá o udržení zahraničních investorů.

Práce je zaměřena na Jihomoravský kraj, konkrétně na brněnskou aglomeraci a aktuální situaci na tomto území. Město Brno mělo vždy potenciál průmyslové výroby, který po zániku a privatizaci průmyslových podniků postupně upadal a s ním rostla i nezaměstnanost. Situace se nyní díky příchodu velkých firem a zahraničních investorů na městem připravené pozemky postupně mění k lepšímu. Vznikají nová pracovní místa, firmy spolupracují s vysokými školami a nacházejí si v regionu subdodavatele, což zvyšuje ekonomický růst. S příchodem nových investorů a růstu firem však vznikají z jejich strany také jisté nároky a požadavky, kterým se magistrát města snaží vyhovět.

Analýza daného území je prováděna především na průmyslové zóně Černovická terasa a Technologický park v Brně. Na příkladu těchto zón uvádím právě uplatnění pobídkového systému, růst pracovních míst a zkoumám spokojenost investorů v tomto území. V praktické části je přehled aktuálních problémů, které s jejich příchodem souvisí a je zde podán návrh na zlepšení a možnosti řešení, které by bylo možné realizovat. Dokonalejší péče „after care“ by poté mohla přivést do Brna více nových investorů a udržela i ty, kteří v území již působí.

Problematice průmyslových zón se věnuje velká pozornost a existuje spousta názorů na toto téma. To je důvod, proč jsem musela využít všech dostupných materiálů a setkat se s jednotlivými odborníky přes tuto problematiku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CÍLE A POUŽITÉ METODY

V první kapitole se věnuji vymezení území, popisu a charakteristice průmyslových zón v Brně. Cílem je vysvětlení odborných pojmů týkajících se dané problematiky, jako je podpora těchto zón, přímé zahraniční investice, investiční pobídky a péče „after care“. V této části jsem využila především rešerše literatury.

Druhá kapitola pojednává o vlivu průmyslových zón na trh práce. Je zde uveden vliv restrukturalizace na nezaměstnanost v Jihomoravském území, která je publikována např. Kuncem J. (2005), to jak se změnila situace na trhu práce po příchodu významných investorů a otevření těchto prostor. Je zde zmíněno jaké typy pracovních míst jsou pro regionální rozvoj vhodné, a jak stát podporuje firmy, které nabízejí zaměstnání. Vzhledem k aktuálnosti tohoto problému jsem kromě rešerše literatury musela spolupracovat s vybranými zónami a často také s magistrátem města Brna.

Zaměření třetí kapitoly se vztahuje na podmínky pro zahraniční investory. Toho co je důvodem příchodu zahraničních investorů do dané oblasti. Je zde uvedena podpora těchto investorů, kromě jiných také podle Sřholce M. (2004), a to jaké instituce se zabývají pobídkami a jejich udržením. Cílem je také zhodnocení podmínek vstupu investorů na vybrané zóny. Výchozí statistiky a analýzy jsou uvedeny především na webových stránkách agentury CzechInvest, České národní banky a statistického úřadu.

Péče „after care“ je tématem čtvrté kapitoly. Kapitola je zaměřena na následnou péči o domácí i zahraniční investory působících v průmyslových zónách. S jejich příchodem vznikají i nové požadavky co se týče dopravy a služeb Magistrátu města Brna. Provádím zde analýzu tohoto problému s návrhem na zlepšení aktuální situace. Návrh je založen na spolupráci s brněnským magistrátem a požadavcích jednotlivých investorů.

Jednotlivé kapitoly jsou doplněny o odpovídající grafy a tabulky pro lepší přehlednost a představivost.

Použité metody:

Mezi materiály ze kterých čerpám v teoretické části patří především odborné publikace a články. Nejvíce publikací bylo však napsáno v letech 1998 až 2004, neboť v té době se začaly průmyslové zóny budovat. Na praktickou část ovšem tyto zdroje nejsou dostatečně aktuální, proto využívám internetových zdrojů a osobních schůzek na Magistrátu

města Brna, CzechInvestu a v Regionálních agenturách. Informace jsem získávala z plánovacích, strategických a finančních dokumentů města. V neposlední řadě mi k informacím pomohly také kontaktní osoby z uvedených průmyslových zón.

Informace od odborníků se mi podařilo získat na základě řízeného rozhovoru, či komunikaci přes email a telefon. Konečný návrh mi pomohla vytvořit celková syntéza všech nalezených poznatků.

Rešerše literatury: „Slovo rešerše pochází z francouzštiny, znamená vyhledávání či ověřování faktů, údajů a informací. Má dva významy – vyhledávání informací o určité problematice na základě konkrétního požadavku a výsledný soupis vyhledaných informací. Rešerše je sekundární dokument, obsahující soupis záznamů dokumentů, nebo souhrn informací vybraných podle věcných a formálních hledisek odpovídajících rešeršnímu dotazu.“¹

Benchmarking: „Smyslem je poznání vlastní pozice na trhu a následné zlepšení této pozice na základě srovnání s konkurencí s důrazem na zlepšení vlastních nedostatků, využití svých předností a učení se od konkurence tam, kde jsou oni lepší. Benchmarking dělíme na interní a externí. Interní se vyskytuje zejména u velkých organizací, kdy inspiroující příklady a samotné srovnání jsou hledány uvnitř organizace u útvarů, jež zvládají podobné úkoly lépe. Naproti tomu externí souvisí s poznatky od jiných subjektů. Problémem se stává hledání legální cesty převzetí informací.“¹

Analýza: Metoda založená na rozboru celku na malé části. Cílem analýzy je identifikovat podstatné a nutné vlastnosti jednotlivých částí celku, poznat jejich podstatu a zákonitost. Analyzujeme celek ze všech hledisek. Zkoumá vlastnosti jednotlivých částí ve vzájemných souvislostech a její výsledky je možné ověřit prakticky.

Rozhovor: Je zjišťování informací rozhovorem s lidmi. Dělí se na standardizovaný, kdy rozhovor vedeme na základě záznamového listu a na nestandardizovaný, což je volný rozhovor. [38]

¹ Seznam Encyklopedie [online]. 1996-2008 [cit. 2008-05-01]. Dostupný z WWW: <<http://encyklopedie.seznam.cz/>>.

2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH POJMŮ

Průmyslové zóny a jejich výstavba je v současnosti jeden z nejvíce používaných nástrojů rozvoje území. Umožňují přivést do regionu investory, čímž podpoří prostřednictvím fungování prosperujících podniků pozitivní vliv rozrůstající se spolupráce s dalšími firmami, které v regionu existují nebo vznikají. [13]

2.1.1 Průmyslová zóna

*„Průmyslovou zónou je území, které je územním plánem nebo územním rozhodnutím určeno pro výstavbu průmyslového objektu nebo objektu pro strategické služby. Jeho velikost převážně přesahuje 10 ha. V případě tzv. brownfieldů je možno uvažovat i s velikostí území 5 ha.“*²

Průmyslové zóny rozdělujeme na tzv. brownfields a greenfields. Rozdíl mezi nimi je v tom, že brownfields jsou staré, nevyužívané, opuštěné, průmyslové plochy a objekty a greenfields označují nezastavěné plochy, určené pro výstavbu. Pro investory je výhodnější plocha greenfields, kde začínají s novou výstavbou. Mohou si postavit projekty, které jim budou vyhovovat na míru, také infrastrukturu, která bude nová a bude mít tak delší životnost. Co se týče finanční stránky, tak mají opět výhodu greenfields, neboť se nacházejí většinou na okraji měst, kde jsou ceny pozemků nižší. Investování na plochách brownfields může být pro investory nákladnější z důvodu jejich přípravy. Mohou tam být budovy, které investorovi nevyhovují, nebo mohou vzniknout problémy s ekologickým zatížením z předešlé činnosti. [1]

2.1.2 Technologické centrum

Rozumí se jimi inovační aktivity společností, týkající se high-tech výrobků a technologií, které jsou úzce navázané na výrobu. Tato centra se zabývají pravidelnými změnami produktů, produktových řad, výrobních procesů a technologií. Iniciátorem jejich vzniku

² STARZYCZNA, H. Exogenní a endogenní faktory regionálního rozvoje – zhodnocení empirických zkušeností a teoretických přístupů pólům rozvoje. Karviná: Slezská univerzita v Opavě. Obchodně podnikatelská fakulta, 2005. 343 s. ISBN 80-7248-337-4.

jsou výrobní podnikatelské subjekty (často ve spolupráci s univerzitami či výzkumnými ústavami), jejichž zájem je podpořen vládními programy podpory podnikání využívajícími strukturálními fondy EU. [13]

2.2 Vymezení vybraného území

Brno je se svými 350 tisíci obyvateli druhým největším městem České republiky a největší Jihomoravskou metropolí. Město Brno má vynikající polohu ve středoevropském prostoru a leží na křižovatce významných silničních a železničních transevropských dopravních sítí. Nachází se na křižovatce dálnic E50 a E55, v blízkosti velkých měst: 110 km od Vídně, 120 km od Bratislavy a 200 km od Prahy. Má dlouholetou průmyslovou tradici a kvalitní průmyslovou základnu nabízející široké možnosti kooperace. [26]

Dopravní infrastruktura je na dobré úrovni a umožňuje tak využít výhodné strategické polohy Brna i celého kraje. Město je díky historickému vývoji většinu území propojeno železničními tratěmi. Železniční doprava má zde význam zejména pro příměstskou dopravu. Letecká doprava má význam díky mezinárodnímu letišti, které svými parametry a vybavením splňuje mezinárodní standardy pro celoroční provoz všech typů letadel. Zatím jsou v provozu tři pravidelná letecká spojení: Brno - Praha, Brno – Londýn a Brno – Moskva. Letiště také odbavuje charterové lety.

Brno má největší vliv na růst makroekonomických ukazatelů Jihomoravského kraje. V roce 2005 představoval hrubý domácí produkt desetinu z celé České republiky. Za tímto výsledky je stabilní situace ve velkých průmyslových podnicích, příliv zahraničních investic, růst domácích investic a pozitivní vývoj malého a středního podnikání. Důležitá je také aktivita města v oblasti výstavnictví. Veletrhy Brno, a.s. mají dlouholetou tradici a vhodnou polohu. [15]

Město je též druhým největším centrem vzdělání v ČR. Vysokou úroveň vzdělanosti udržuje kvalitní systém vysokého školství. Zastoupení zde mají téměř všechny směry vysokoškolského studia.

Brno se svým okolím patří mezi nejvýznamnější koncentrace výrobních kapacit v rámci ČR a v posledních letech se stává atraktivním cílem pro vyspělé technologie. Roste zde počet podnikatelských subjektů zaměřených na moderní technologie v oblasti informatiky, telekomunikací, zpracovatelského průmyslu a ve sféře strategických služeb.

Rozvoj infrastruktury, počítačových sítí a telekomunikací s mezinárodním dosahem vytváří z Brna lokalitu vhodnou pro investování. [26]

Vhodná poloha města je zajímavá především pro zahraniční investory. Také město Brno často díky svému umístění navštěvováno turisty.

Obr. 1: Pozice statutárního města Brna v Evropě

Zdroj: www.brno.cz

Uvedená mapa nám ukazuje polohu Brna v rámci celé Evropy. Jak je vidět, město má strategickou polohu v centru kontinentu a tudíž je snadno dostupné a výhodné pro zahraniční investory.

2.2.1 Předpoklady pro rozvoj města

V první řadě se za předpoklad rozvoje města považuje oživení a růst ekonomiky. Vytvoření předpokladů pro to, aby na společném trhu Brno využilo své přednosti. Mezi ně se počítá především vzdělání obyvatel, geografická poloha a staletá tradice ve výrobě i službách.

Město Brno chce pokračovat ve vytváření podmínek pro pokračování procesu hospodářského rozvoje města. Jedná se o podporu dalšího rozvoje průmyslových zón, vytvoření podmínek pro rozvoj vysokého školství a vědeckého výzkumu, posílení role sídla nejvyšších justičních orgánů a podpory jejich rozvoje, zlepšení městského marketingu, vytvoření kontaktního a informačního místa pro investory, přípravu pilotních programů pro opětovné využití opuštěných průmyslových areálů, atd. [15]

2.2.2 Průmyslové a technologické zóny na území Brněnské aglomerace

Na území města Brna je pouze jedna průmyslová zóna v majetku města Brněnská průmyslová zóna na Černovické terase, která je již částečně obsazena jednotlivými výrobními podniky a další investiční záměry jsou v přípravě.

Mezi další zónu pro podnikání v oblasti služeb, výzkumu a lehké výroby, kde má město Brno spoluúcast se dá zařadit Český technologický park. Ten je postupně obsazován a má stále z územního hlediska potenciál pro další rozvoj.

Jižní centrum Brno, další významný rozvojový projekt, je zaměřen na regeneraci 100 ha nevyužívaného území v těsném sousedství středu města, realizuje městská developerská společnost Jižní centrum Brno, a.s.. Cílem projektu je vytvoření podmínek pro další přirozený rozvoj města pro administrativní, obchodní, kulturní i společenské účely s možností komfortního bydlení včetně dobudování moderní infrastruktury, kvalitních služeb a dopravního spojení Brna s dalšími evropskými městy. [26]

Mezi nejvýznamnější kancelářská centra patří Administrativní centrum Platinum Brno, Axis Office Park Modřice, Brno Bussines Park, IBC Brno, Lidická centrum Brno.

V některých částech města stávající výrobní podniky tvoří ucelené souvislé území, které samostatně magistrát města Brna neeviduje. Jedná se především o území kolem níže uvedených ulic : Vídeňská, Pražákova, Kšírova, Kaštanova, Olomoucká, Řípská, Vinohradská, Masná, Maříkova, Křižíkova – areál Královopolských strojíren, Trnkova – areál Zetoru, atd.

Průmyslová zóna Černovická terasa

Nejvýznamnější městský projekt, který se rozkládá na ploše 179 ha, se schválil v letech 1999 až 2000, kdy nastaly problémy týkající se brněnského průmyslu. Vybrané obory, pro které je zóna určena jsou zpracovatelský průmysl, strategické služby a technologická

centra. Co se týče zpracovatelského průmyslu, tak se jedná hlavně o obory letectví, kosmonautika, dopravní prostředky, výpočetní technika, elektronika, biotechnologie a telekomunikace. Budování tohoto investičně atraktivního prostředí trvalo čtyři roky a přilákalo do Brna firmy z rozmanitého odvětví. V jihovýchodní části průmyslové zóny realizovala nájemní průmyslové nemovitosti developerská společnost CTP Invest. Areál se nachází v jihovýchodní části Brna na sjezdu z Brněnského okruhu. [41]

Mezi nejvýznamnější firmy sídlící na Černovické terase jsou: Honeywell, Aguna, Daido, Daikin, atd. V areálu CTP Invest Brno: Acer, GigaByte Technology a Moduslink. Do budoucna město uvažuje o získání bývalých vojenských areálů o rozloze cca 16 ha, která navazují na území Černovické terasy. Tyto pozemky dávají velký potenciál k regeneraci tohoto území pro umístění investičních projektů z oblasti průmyslové výroby, strategických služeb a z části také administrativy. [14]

Český technologický park

Český technologický park je společnou investicí města Brna a britské nadnárodní firmy P&O. Je budován od roku 1993 akciovou společností Technologický Park Brno, která spolupracuje s Vysokým učením technickým v Brně. Projekt nabízí reprezentativní plochy pro výrobu, montáž, výzkum, technický vývoj a kanceláře k pronájmu nebo prodeji. Park je rozvojovou zónou typu greenfields o rozloze 60 a zahrnuje obchodní, výzkumné a vývojové prostory při nízké hustotě výstavby. Nacházejí se zde přední mezinárodní a domácí společnosti, které posilují vedoucí pozici parku mezi rozvojovými zónami v regionu. Mezi nejvýznamnější společnosti patří: Honeywell, Siemens, IBM, FEI, SGI, Vodafone, Symbol Technologies a další. [20]

Současný rozvoj technologického parku je koncentrován na 10,5 ha. Společnost Technologický park Brno, a.s., nyní disponuje různými druhy projektů a nabídek budov s vysokým standardem, což umožňuje flexibilní přístup k jednotlivým požadavkům klientů. Je rozdělen na dvě zóny, kde zóna 1A je určena pro specializované kanceláře, výzkum a služby, jsou to budovy Kaplanova, Listova, pro Honeywell Controls a dva objekty pro IBM. Zóna 1B je určena pro lehkou hi-tech výrobu a montáž. Rozvoj tohoto území má pokračovat směrem do Mediánek. [26]

2.3 Podpora průmyslových zón

Mezi nejčastěji používané nástroje regionálních či městských orgánů patří poskytování volných prostor (pozemků i budov) podnikatelům, poradenství, rekvalifikační programy a drobná zvýhodnění v oblasti daně z nemovitostí a místních poplatků. Cílem těchto snah je především úsilí o vytvoření dlouhodobějších partnerských vztahů. Mezi nepřímý podpůrný nástroj pro rozvoj podnikání patří i zajištění kvalitní technické, ale i sociální infrastruktury, dále regionální marketing apod. Novou formou iniciativy je partnerství soukromého a veřejného sektoru – Public private partnership. Subjekty veřejného sektoru nemají například do-statek zkušeností nebo prostředků, ale naproti tomu vlastní pozemky na kterých se dá realizovat výhodný projekt, proto je tato spolupráce vhodná pro obě strany. Přímý podíl na vlastnictví firmy tak umožňuje městu nebo obci například efektivní kontrolu nad projektem i možnosti zajištění dlouhodobých příjmů. Motivem může být také realizace projektu, který má dlouhou dobu návratnosti, takže není atraktivní pro soukromé investory, ale má značný význam pro město nebo region (zřízení technologického centra). V těchto případech město většinou nabídne nízkou cenu dlouhodobého pronájmu nemovitosti nebo pozemků. [2]

2.3.1 Program na podporu rozvoje průmyslových zón 2001 – 2006

Program je zaměřen na podporu přílivu zahraničních investic a orientuje se na podporu rozvoje konkurenceschopnosti. Zabývá se přípravou průmyslových zón, podporou výstavby nájemních hal, regeneraci nevyužitých průmyslových areálů a podporou zvyšování konkurenceschopnosti. Má přispět k zajištění investiční přípravy území pro investory z oblasti zpracovatelského průmyslu, strategických služeb a technologických centre. Úzce navazuje na zákon o investičních pobídkách, je realizován MPO a agenturou CzechInvest. Stanovuje podmínky pro poskytování veřejné podpory pro obce, svazky obcí, kraje, rozvojové společnosti a významné investory.

Cílem tohoto programu je:

- připravit podmínky pro rozvoj projektů investiční výstavby v sektorech jako je zpracovatelský průmysl, strategické služby a technologická centra v oblasti výzkumu a vývoje,

- zvýšit konkurenceschopnost České Republiky na mezinárodním trhu přímých zahraničních investic,
- přispět k procesu restrukturalizace průmyslu v ČR,
- vytvořit předpoklady pro vznik nových pracovních příležitostí,
- vytvořit kvalifikační a technické předpoklady pro zabezpečení profesionální správy průmyslových zón.

Předmětem podpory je nákup technického vybavení, školení zajišťované určenou organizací, pořízení a příprava marketingových materiálů průmyslových zón. Příjemcem této podpory může být obec, svazek obcí, nebo rozvojová společnost připravující průmyslovou zónu. Může to být také PO nebo FO, která pro obec, svazek obcí či rozvojovou společnost připravuje a spravuje průmyslovou zónu. Program je realizován agenturou Czechinvest. Program podpory rozvoje průmyslových zón zahrnuje čtyři podprogramy:

1. Příprava průmyslových zón
2. Regenerace průmyslových zón
3. Výstavba a rekonstrukce nájemních objektů
4. Akreditace průmyslových zón. [11]

V roce 2006 došlo k výrazným změnám a začal platit přepracovaný program s názvem Pro-gram na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury.

2.3.2 Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury

Program byl schválen pro období 2005 až 2009 a jeho správcem je ministerstvo průmyslu a obchodu. Díky tomuto programu pokračuje regenerace lokalit brownfield a podpora výstavby a rozvoje podnikatelských nemovitostí. [19]

„Cílem programu je zajistit nutné předpoklady a podmínky pro realizaci především Strategických projektů v oblasti zpracovatelského průmyslu, strategických služeb, technologických center a výzkumu. Účelem Programu je přispět ke zvyšování konkurenceschopnosti investičního prostředí zejména v hospodářsky slabých či strukturálně posti-

žených regionech, k vytváření předpokladů pro vznik nových pracovních míst a zejména prostřednictvím regenerace nevyužívaných nemovitostí (tzv. brownfieldů) k zajištění trvale udržitelného rozvoje v ČR.“³

„Program se skládá ze 4 podprogramů:

1. *Příprava a rozvoj podnikatelských parků*
2. *Regenerace nevyužívaných území – brownfields*
3. *Výstavba a rekonstrukce objektů*
4. *Marketing a management podnikatelských nemovitostí – předmětem je školení zajišťované určenou organizací, nákup technického a programového vybavení, pořízení a příprava marketingových materiálů.“*⁴

2.4 Agentury na podporu podnikání v jihomoravském kraji

Mezi agentury podporující rozvoj podnikání na jižní Moravě patří agentura CzechInvest, Regionální rozvojová agentura jižní Moravy a Jihomoravské inovační centrum. Dále pak také Hospodářská komora v Brně.

2.4.1 Agentura CzechInvest

Je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, která slouží k posílení konkurenceschopnosti české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, inovací a získáváním zahraničních investic z oblastí výroby, strategických služeb a technologických center. Ministerstvo průmyslu a obchodu ji založilo v roce 1992 a od roku 2004 vznikla nově Agentura pro podporu podnikání a

³ Ministerstvo průmyslu a obchodu : Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury [online]. 2005 [cit. 2008-02-12]. Dostupný z WWW:<<http://www.mpo.cz/dokument34491.html>>

⁴ KLÍMOVÁ, Viktorie. Regionální podpora podnikání. Masarykova Univerzita v Brně : [s.n.], 2007. 145 s. ISBN 978-80-210-4399-2.

investic – CzechInvest, která sloučila původní CzechInvest (Česká agentura pro zahraniční investice), Czechindustry (Agentura pro rozvoj průmyslu ČR) a Agentura pro rozvoj podnikání. Tímto sloučením nastane zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a EU.

Díky svým službám a rozvojovým programům tak agentura přispívá k rozvoji domácích firem, českých a zahraničních investorů i celkového podnikatelského prostředí. CzechInvest od roku 1998 aktivně působí v oblasti průmyslových zón, kdy začal realizovat Program na podporu rozvoje průmyslových zón.

CzechInvest poskytuje domácím i zahraničním podnikatelům aktuální a odborné informace o veškerých formách podpory podnikání v České republice a o tom jak se dá tato podpora získat. Pro zjednodušení přístupu těchto informací má CzechInvest 13 regionálních kanceláří a pro snadnější komunikaci se zahraničními investory také devět zahraničních kanceláří. Na pobočkách se poskytují informace, pomáhají vyplnit žádosti, přijímají je a dohlížení na čerpání finančních prostředků pro jednotlivé projekty. [19]

2.4.2 Regionální rozvojová agentura jižní Moravy

Tato regionální rozvojová agentura byla založena v roce 1997 a je sdružením tří právnických osob a to Jihomoravského kraje, Sdružení obcí a měst jižní Moravy a Krajské hospodářské komory jižní Moravy. Je členem České asociace rozvojových agentur, která sdružuje rozvojové agentury s krajskou působností. Posláním této asociace je podpora hospodářského, kulturního a sociálního rozvoje krajů. Jejími hlavními partnery jsou Agentura CzechInvest, Asociace inovačního podnikání ČR, Institut pro integraci ČR do EU, Centrum pro regionální rozvoj ČR. Regionální rozvojová agentura plní funkci partnera CzechInvestu v oblasti poskytování servisu investorům a funkci kontaktního místa pro zahraniční investory, kteří se o Jihomoravský kraj zajímají. Usiluje o získávání nových zahraničních investic pro region, o zvýšení zaměstnanosti a ekonomické výkonnosti regionu.

Regionální rozvojová agentura poskytuje investorům poradenství a kompletní servis, který zahrnuje: bezplatnou nabídku nemovitostí pro průmysl a strategické služby, konzultace k možnostem investičních pobídek, návštěvy jednotlivých lokalit, informace o investičním prostředí v regionu a zprostředkování klíčových kontaktů na úřady, univerzity, dodavatelské firmy v regionu, personální agentury a další důležité organizace. [35]

Je to nezisková společnost, tudíž získané prostředky jsou reinvestovány do dalších projektů ve prospěch regionu. Rozvojová agentura v současné době působí hlavně ve sféře přípravy projektů do Strukturálních fondů EU, podpory přímých zahraničních investic, vybraných informačních služeb, rozvoje prostředí pro šíření inovací a podpory regenerace brownfields. [31]

„V oblasti podporování investic pro podnikání plní agentura funkci regionálního zastoupení státní agentury CzechInvest tím, že zajišťuje podporování zahraničních investic po celém území Jihomoravského kraje, tj. okresy Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo.“⁵ Regionální agentury je při vyhledávání dodavatelů důležitá zejména v poslední fázi rozhodování. V oblasti rozvoji měst figuruje u projektu Programy Evropské unie pro municipální sféru, jenž přispěl k připravenosti regionu na strukturální fondy. Agentura zaměřuje poradenství na přípravu projektů na získání podpory z těchto fondů. Příkladem informačního servisu je nová verze Grantového kalendáře pro veřejnou správu, která nabízí dotační tituly pro obce a města a jimi zakládané organizace. Dále se RRAJM podílí na vydávání Bulletinu kulturních a společenských akcí a aktualizaci a doplňování databáze Regionálního informačního systému. [6]

2.4.3 Jihomoravské inovační centrum

Toto sdružení má sloužit k podpoře inovačního podnikání v regionu jižní Moravy. Bylo založeno v roce 2003 Jihomoravským krajem, statutárním městem Brnem, Masarykovou univerzitou, Vysokým učení technickým, Mendlovou zemědělskou a lesnickou univerzitou a Veterinární a farmaceutickou univerzitou. Podporuje nové firmy, vědu, studenty s nápady a zajišťuje pro ně peníze, poradenství, investory, sponzory, kontakty a prostory. Zajišťuje přenos inovačních teorií do praxe. K tomuto účelu slouží inkubátory, které koncentrují na jednom místě několik nástrojů a služeb pro začínající podnikatele. Firma žádající o vstup do inkubátoru musí splňovat určité předpoklady, mezi které

⁵ MALINOVSKÝ, Jan, JEŽEK, Jiří. *Regionální rozvojové agentury : Případové studie západoevropských a přehled výsledků činností agentur České republiky*. Ostrava : VŠB-TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2004. 77 s. ISBN 80-248-0746-7.

patří skutečnost, že firma hodlá přinést něco nového na trh. Podnikatelský záměr v sobě musí mít novou technologii, patent, know-how apod. [29]

2.4.4 CTP Invest s. r.o.

CTP je holandská developerská firma, která působí na území ČR od poloviny 90. let. Nabízí kompletní výstavbu a financování průmyslových a skladových areálů v ČR a jako jedna z mála se zaměřuje především na lokality mimo Prahu. Společnost realizuje projekty v souladu s technickými požadavky i časovými požadavky klientů. Nabízí jim převzetí všech administrativních záležitostí spojených s realizací projektu, získání pozemku a výstavbu, projekční a inženýrské služby, realitní poradenství, finanční podporu a následnou údržbu. [37]

2.5 Investiční pobídky

Smyslem investičních pobídek je podpora zavádění nebo rozšiřování výroby v oblasti zpracovatelského průmyslu a podpora projektů v oblasti strategických služeb a technologických center. Pobídky jsou nabízeny bez rozdílu českým i zahraničním investorům.

„Aktivní podpora zahraničních i domácích investic začala v roce 1998 přijetím usnesení o investičních pobídkách pro zahraniční investory. Zákon o investičních pobídkách (č. 72/2000 Sb.) byl změněn zákonem č. 19/2004, kde došlo ke snížení minimálního limitu investice, sjednocení doby poskytování úlevy na dani a možnosti podávání opravných pro-středků k rozhodnutí o udělení pobídky.“⁶

Investoři, kteří investují více než 100 mil. Kč v oblasti zpracovatelského průmyslu mohou získat investiční pobídky podle Zákona o investičních pobídkách. Podpora investic v oblasti technologických center a center strategických služeb se řídí podle pravidel Rámcového programu Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky pro podporu technologických center a center strategických služeb. Když realizujeme projekt v regionu s mírou nezaměstnanosti vyšší než 14% za uplynulá dvě pololetí, můžeme

⁶ CzechInvest [online]. 1994-2008 [cit. 2007-12-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/>>

požádat o finanční podporu podle Programu na podporu tvorby nových pracovních míst.

[19]

Rozdělení podle druhu projektu:

a) pomoc z hlediska zpracovatelského průmyslu se týká :

- slevy na dani z příjmu právnických osob
- podpory na vytvářená pracovní místa
- podpory na školení a rekvalifikaci.

Investoři, kteří zavádějí novou výrobu, nebo rozšiřují stávající v oblasti zpracovatelského průmyslu mohou získat investiční pobídky podle Zákona o investičních pobídkách.

b) investicím z hlediska strategických služeb a technologických center slouží k podpoře :

- dotace na podnikatelskou činnost
- dotace na školení a rekvalifikace. [19]

2.6 Přímé zahraniční investice

„Podle devizového zákona ČR č. 219/1995 Sb. jsou přímé zahraniční investice vymezeny jako investice do jiné země za účelem získání podílu na kmenových akcích a rozhodovacích pravomocích ve výši alespoň 10%, či takového podílu, který dává zahraničnímu investorovi rozhodovací pravomoci. PZI nabývají podoby podílu zahraničního investora na základním jmění, reinvestovaném zisku a úvěru od mateřské společnosti.“⁷

2.6.1 Dělení přímých zahraničních investic

Přímé zahraniční investice rozdělujeme podle čtyř hledisek:

a) Prvním hlediskem vymezení je míra kontroly zahraničního vlastníka. Uvedených 10% nemusí znamenat kontrolu investora nad daným podnikem. Jsou podniky s

⁷ SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v České republice: Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. Praha: LINDE nakladatelství s.r.o., 2004. 171s. ISBN 80- 86131-52-1

menšinovým podílem zahraničního investora, který se o kontrolu dělí s domácím vlastníkem a podniky, kde má zahraniční investor kontrolní vlastnický podíl. Tato hranice je různě velká, neboť záleží na velikosti podniku a na organizační struktuře.

- b) Druhým hlediskem je motiv vstupu, kde lze rozlišovat: vyhledávající trhy (motivovány zvýšením podílu na trhu hostitelské země a snížením nákladů spojených s jeho zásobováním ve formě celních tarifů a dopravních nákladů), vyhledávající faktory (motivem je vybavenost místa v podobě levné pracovní síly, přírodních zdrojů, znalostí apod.) a vyhledávající aktiva PZI (ovládnutí specifických aktiv – patenty a obchodní značky).
- c) Rozhodnutí o způsobu vstupu do hostitelské ekonomiky patří k dalšímu hledisku. Dělí se na investice na zelené louce, kdy je možné realizovat projekt přesně podle představ investora (problémem je, že se musí čekat na výstavbu nového závodu, najmutí a zaškolení pracovníků a vyřešení administrativních překážek), dále na investice na hnědé louce, což je většina privatizačních PZI (změna vlastnické struktury i investice do restrukturalizace – investor využívá při následné produkci převažující část kapacit mateřské společnosti). Poslední způsob vstupu se nazývá M&A (mergers and acquisitions) a je to vstup do již existujícího subjektu, znamená okamžité převzetí jeho tržního podílu, produkční kapacity i aktiv (přebíraný podnik disponuje s nějakou výhodou - technologie, obchodní značka).
- d) Čtvrtým hlediskem je specializace mateřské firmy. Dělíme ji na horizontální a vertikální. Procesně specializované nadnárodní firmy realizují horizontální PZI (podobné fáze produkčního řetězce v jednotlivých pobočkách) a produktově specializované firmy realizují vertikální PZI (rozdílné fáze produkčního řetězce v pobočkách). [10]

2.7 Následná péče „after care“

Vzhledem k tomu jak je na dnešním trhu vysoká konkurence mezi regiony, je stále více pozornosti věnováno zahraničním investorům, kteří již v regionu působí. Podpůrné pro-

gramy pro zahraniční investory se snaží dosáhnout rozšíření již existujících závodů, zvýšit podíl subdodávek do místních firem apod.

Do následné péče o zahraniční investory co se týče agentury CzechInvest patří:

- podpora v oblasti lidských zdrojů
- podpora vývozu, reinvestic, rozvoje výzkumu
- pomoc s hledáním vhodných průmyslových zón a podnikatelských nemovitostí
- poradenství ohledně čerpání investičních pobídek a spolufinancování projektů ze strukturálních fondů EU
- rozvoj spolupráce investorů se středními, odbornými a vysokými školami
- zprostředkování vyjednávání s místní samosprávou, státní správou a veřejnými institucemi
- předkládání návrhů investorů na změny české legislativy Vládě ČR. [19]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 PRŮMYSLOVÉ ZÓNY Z POHLEDU PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ

Ekonomický přínos průmyslových zón spočívá především v nově vytvořených pracovních místech a výše investovaného kapitálu přicházejícího investora. Nejvíce se přínos nových pracovních míst projevuje v regionech s vyšší nezaměstnaností. Během existence agentury CzechInvest vzniklo 771 investičních projektů v celkové hodnotě 542 miliard korun a díky těmto investicím by mělo vzniknout přes 153 tisíc přímých pracovních míst. Nejde jen o to, kolik nabídne přicházející firma přímých pracovních míst ale důležitá je také návaznost na další služby a dodavatele. Platí, že každé takto vytvořené místo podnítl vznik jednoho až dvou dalších u dodavatelských firem. [19]

V regionech průmyslové zóny zvyšují nabídku pracovních míst, a prostřednictvím subdodávek i služeb podporují malé a střední podnikání. V některých krajích si však investoři stěžují na nedostatek zaměstnanců, proto v těchto zónách čím dál častěji pracují cizinci. Například kraj Vysočina trpí nedostatkem pracovní síly. Investující firmy potřebují spoustu lidí a proto se většinou rozhodnou investovat do průmyslové zóny v jiném kraji, která jim může nabídnout požadovaný počet pracovníků. Oproti tomu na jihu Čech se zóny začínají pomalu zaplňovat a investory se proto snaží přilákat i menší obce. Stát podporuje vznik zón v regionech s nadprůměrnou nezaměstnaností.

Míra nezaměstnanosti v ČR zaznamenala nejnižší nárůst od počátku sledování. Meziročně klesla o 1,8 procenta. Počet pracovních míst se naproti tomu rapidně zvýšil až na 145 921 pracovních míst. V některých okresech je dokonce vyšší než počet uchazečů na úřadu práce. Úřady práce k 31.1. 2008 evidovaly 364 544 osob, což je o 100 914 osob méně než ve stejném období před rokem. [34]

Následující tabulka znázorňuje počet projektů v jednotlivých krajích ČR, společně s výší investice a počtem vytvořených míst. Uvedené údaje se týkají projektů z oblasti zpracovatelského průmyslu, technologických center a strategických služeb, s jejichž zveřejněním souhlasil investor, nebo mu byla udělena investiční pobídka.

Tab. 1: Počet projektů a nově vytvořená pracovní místa v jednotlivých krajích ČR v letech 1993 – 31.12. 2007

	Počet projektů	Výše investice (mil. CZK)	Pracovní místa
Hl. m. Praha	49	20 350	11 995
Jihočeský kraj	29	18 412	6 090
Jihomoravský kraj	155	50 531	22 948
Karlovarský kraj	20	10 062	2 872
Kraj Vysočina	36	33 479	8 258
Královéhradecký kraj	40	28 664	10 727
Liberecký kraj	33	24 758	5 391
Moravskoslezský kraj	123	87 477	22 221
Olomoucký kraj	62	30 150	11 459
Pardubický kraj	41	30 376	11 647
Plzeňský kraj	62	27 818	10 909
Středočeský kraj	117	125 114	31 152
Ústecký kraj	161	110 549	28 122
Zlínský kraj	35	18 959	3 970
CELKEM	963	616 700	187 760

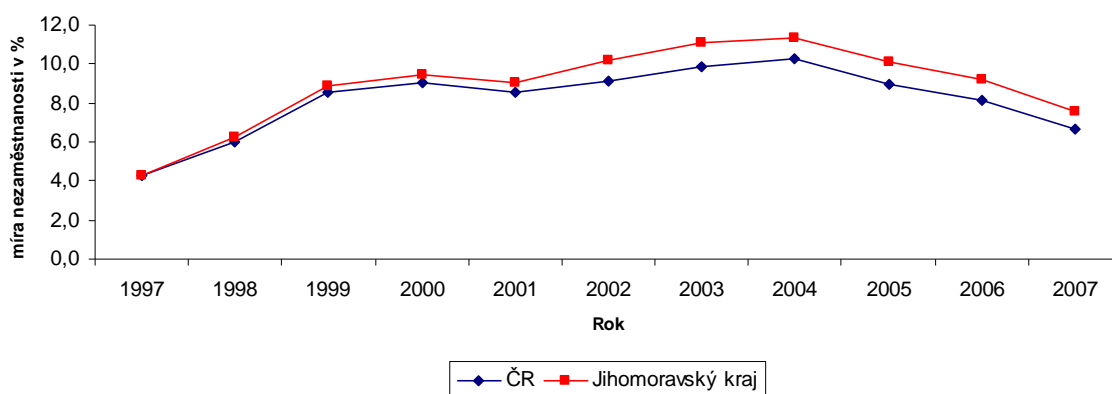
Zdroj: www.czechinvest.cz

Údaje nelze považovat celkový příliv přímých zahraničních investic, neboť zde nejsou zahrnuty investice nevýrobního charakteru, nebo privatizační projekty. Konečná výše investice a počet nově vytvořených pracovních míst je v řadě případů vyšší, neboť údaje jsou čerpány z investičních záměrů podaných agentuře CzechInvest. Podle těchto údajů byl počet nově vytvořených pracovních míst v Jihomoravském kraji nejvyšší hned za krajem Středočeským a Ústeckým.

3.1 Struktura nezaměstnanosti Jihomoravského kraje

Situace ve struktuře zaměstnanosti se během posledních let výrazně změnila. Klesl především počet pracovníků v zemědělství a také díky útlumu výroby v některých průmyslových podnicích a těžbě se snížil počet zaměstnanců v průmyslu. Na druhé straně vzrostl počet pracujících ve stavebnictví a v sektoru služeb, který je v kraji čím dál víc důležitý pro zaměstnanost. Do poloviny roku 1997 byla nezaměstnanost v kraji na stejné úrovni jako v celé České republice. V dalších letech nastaly problémy ve strojírenských podnicích a to mělo vliv na celý region. Nedostatečná tvorba pracovních míst tak měla vliv na celý region a kraj se tak zařadil mezi kraje s nadprůměrnou nezaměstnaností.

Míra nezaměstnanosti stagnovala v letech 2000 až 2001 v ČR i jihomoravském kraji. Avšak v roce 2004 se poprvé vyšplhala až na 11,3 %. Tento nepříznivý vývoj se ke konci tohoto roku začal snižovat. I přes výrazné zlepšení na trhu práce v posledních dvou letech se kraj stále řadí mezi problémové regiony. Co se míry nezaměstnanosti týče je na 5. místě hned za krajem Ústeckým, Moravskoslezským, Olomouckým a Královohradecským. Situace se však stále mění k lepšímu. Je to také díky průmyslovým zónám a příchodu nových investorů a tím zvyšující se nabídce pracovních míst. [28]

Obr. 2: Průměrná míra nezaměstnanosti v jihomoravském kraji v porovnání s mírou nezaměstnanosti v ČR k 31.12. 2007

Zdroj: www.mpsv.cz

V uvedené tabulce můžeme vidět vývoj nezaměstnanosti v jednotlivých okresech jihomoravského kraje. Největší míra nezaměstnanosti je v okresech Znojmo a Hodonín. Je to z důvodu větší vzdálenosti od centra a kvůli nedostatku spojů do těchto míst.

Tab. 2: Míra nezaměstnanosti v jednotlivých okresech jihomoravského kraje v %

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Blansko	4,5	6,1	8,3	8,2	6,7	8,0	9,1	9,4	8,4	7,0	6,0
Brno-město	2,7	4,6	7,4	8,2	8,2	9,4	10,6	11,1	9,5	8,5	6,9
Brno-venkov	3,1	4,4	6,6	6,9	6,8	7,9	8,6	8,4	6,9	6,2	5,1
Břeclav	5,7	7,4	9,8	9,9	9,4	10,5	11,3	11,4	10,6	9,8	8,2
Hodonín	5,9	8,5	12,2	13,6	13,2	14,4	15,0	15,2	14,3	13,8	11,3
Vyškov	5,4	7,4	9,8	10,0	8,7	9,1	9,8	10,4	9,2	7,6	5,7
Znojmo	6,6	9,6	11,9	12,1	11,5	13,0	13,8	13,6	13,0	12,9	11,6
Jihomoravský kraj	4,2	6,3	8,9	9,5	9,1	10,2	11,1	11,3	10,1	9,2	7,6

Zdroj: www.mpsv.cz

To, že zahraniční investoři směřují své investice zejména do města Brna a jeho nejbližšího okolí se může začít negativně projevovat pro zahraniční firmy tím, že to může znamenat nákladové tlaky na cenu práce, nemovitostí a problémy s logistikou. Pro tyto důvody by bylo vhodné cílené podpory zaměřit i na lokality vzdálené Brnu. Dále také do lokalit, které jsou nejvíce postižené nezaměstnaností, neboť by to mohlo mít pro investora určitou konkurenční výhodu. Například města Znojmo, Hodonín a Mikulov, kde sice průmyslové zóny již jsou, ale jejich marketing je neefektivní. [9]

3.1.1 Nejvýznamnější zaměstnavatelé v kraji

Z hlediska počtu zaměstnanců k nejvýznamnějším zaměstnavatelům v roce 2006 patřily firmy z odvětví dopravy, spojů, zdravotnictví, veřejné správy a školství. Nejvyšší počet pracovníků měly České dráhy zhruba s 6000 zaměstnanci, dále pak Česká pošta se 4000 pracovníků, Fakultní nemocnice Brno, Policie ČR, Dopravní podnik města Brna, a.s., Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně a správa Jihomoravského kraje. Významně také přispěla Masarykova univerzita a Vysoké učení technické. Z průmyslových podniků to byl Tyco Electronics Czech a z oblasti obchodu společnost Ahold Czech Republic. V roce 2004 došlo v jihomoravském kraji k velkému přílivu zahraničních firem. Bylo to hlavně díky otevření nových průmyslových zón. Mezi nejvýznamnější firmy co se týče počtu nově vytvořených pracovních míst patří Daikin Device Czech Republic s.r.o., IBM, Symbol Technologies a mnoho dalších. [30]

3.1.2 Nedostatek kvalifikovaných osob

Investoři v průmyslových zónách na jižní Moravě si stěžují na nedostatek technicky zdatných pracovníků. Je to celorepublikový problém. Na úřadech práce je však takových lidí nejméně. Poptávka nezaměstnaných po strojírenských oborech je mizivá. Důvodem je nedostatek vyučených v těchto oborech a nedostatkem učebních oborů. Mzda však v těchto oborech převyšuje mzdu průměrnou. Většina lidí s maturitou nechce vstoupit do procesu výroby. Průmyslové zóny však na problémy s velkou nezaměstnaností jsou dobrým lékem. Investoři jsou pro města výhodní hlavně kvůli snížení míry nezaměstnanosti. Snaží se je nalákat na různé slevy na daních a příspěvky na pracovní místa a na rekvalifikaci. Na úřadech práce jsou poptávky z různých průmyslových zón jižní Moravy. Český technologický park má nedostatek pracovníků na výrobu a montáž, Černovic-

ká terasa pak na zpracovatelský průmysl, v Sudoměřicích je průmyslová zóna zaměřena na výrobu a zpracování, kompletaci a jinou průmyslovou činnost. Jihomoravský kraj proto uvažuje o propagaci strojírenských učebních oborů a určité ovlivnění skladby středního školství. Tato situace je začarovaným kruhem. Na jedné straně je kraj jedním s nejvyšší nezaměstnaností a na straně druhé si investoři stěžují na nedostatek pracovních sil. [43]

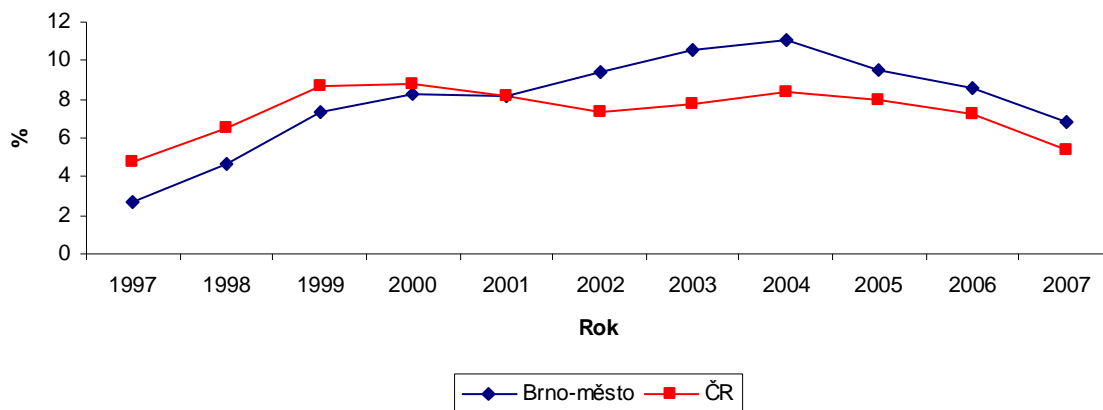
Nabídka pracovních míst rok od roku roste. Na rozdíl od roku 2005, kdy bylo cca 60 000 uchazečů a 3600 volných pracovních míst se počet uchazečů zmenšil na třetinu a počet volných pracovních míst několikanásobně rostl.

3.2 Trh práce v městě Brně

Město Brno je druhé největší v České republice a je metropolí Jihomoravského kraje. Co se týče vzdělanosti obyvatelstva, tak je Brno nad celorepublikovým průměrem a shoduje se s hlavním městem Prahou. Ve městě je 5 veřejných vysokých škol, 1 vysoká škola státní s 29 fakultami a 5 soukromých škol. Nabízí se zde kompletní spektrum studijních oborů. Má silnou pozici v oblasti vědy, výzkumu a inovací a na své vysoce kvalifikované pracovní síle staví svou rozvojovou strategii.

Zaměstnanost se v městě Brně pohybovala vždy nad průměrem České republiky, avšak restrukturalizace průmyslu v minulých letech přinesla stoupající míru nezaměstnanosti.. Ta dlouhodobě převyšovala celostátní průměr i průměr okolních obcí. Není to jen vinou restrukturalizace, privatizací brněnských tepláren, nepřipraveností vhodného území apod. V současnosti se situace ve městě postupně stabilizuje především díky ekonomické situaci ve velkých průmyslových podnicích, přílivem přímých zahraničních investic, rozvojem terciárního sektoru a kladným vývojem v oblasti malého a středního podnikání. Strojírenská výroba má stále v brněnském průmyslu silné zastoupení. Růstový potenciál má elektrotechnická výroba a automobilový průmysl. Dalším odvětvím, které má v Brně význam je chemický, farmaceutický a automobilový průmysl. [7]

Míra nezaměstnanosti v okrese Brno – město sleduje celorepublikový trend, tudíž stále klesá. Stále však mírně převyšuje průměr.

Obr. 3: Míra nezaměstnanosti k 31.12.2007

Zdroj: www.czso.cz

Míra nezaměstnanosti klesá v městě Brně stejně jako v celé ČR. Avšak investoři, stejně jako všude v republice si už teď stěžují na nedostatek pracovní síly v Brněnské metropoli. Důvodem je to, že je v okrese Brno nadprůměrná míra vzdělanosti a je zde nedostatek vyučených lidí. Spousta z nich je nucena dovážet si pracovníky ze zahraničí. Je to také častým důvodem proč se rozhodnou přemístit se na jiné území.

Tab. 3: Uchazeči a volná pracovní místa k 1.2.2008 v okrese Brno-město

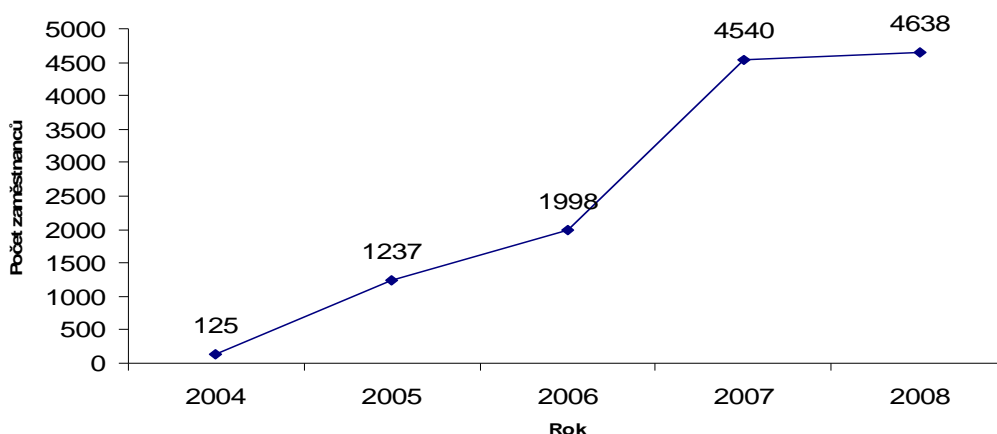
Rok	Uchazeči	Volná místa
2004	21807	1148
2005	21228	3708
2006	19869	3364
2007	16987	3405
2008	13137	7605

Zdroj: www.mpsv.cz

Tato tabulka nám ukazuje rostoucí počet nabízených pracovních míst. Počet žadatelů o technické pozice na úřadu práce klesá a přicházející investoři tak nemají dostatek kvalifikované pracovní síly. Počet nabízených volných míst vzrostl za posledních 5 let sedminásobně.

3.2.1 Situace na trhu práce ve vybraných zónách

V období, kdy byla ve městě vysoká míra nezaměstnanosti, město rozhodlo o vybudování strategické průmyslové zóny Černovická terasa. Hlavním kritériem byl tehdy počet nově vytvořených pracovních míst. Příprava zóny byla jednou z položek akčního plánu Brno 2000. Impulsem pro výstavbu bylo také to, že v roce 1997 z důvodu nedostupnosti plochy v Brně, se firma Motorola přes předběžný zájem rozhodla umístit pobočku do Polska společně s 2000 plánovanými pracovními místy. V té době agentura CzechInvest plánovala vytvořit v ČR nejméně tři strategické průmyslové zóny s výměrou nad 100 ha, což se setkala se zájmem města. V konečné fázi přistoupil jako třetí partner nadnárodní firma Flextronics, který tuto zónu označila jako vhodnou pro rozšíření své výroby v Brně a v roce 2000 se smluvně zavázala ke vstupu na 45 ha a k vytvoření 3000 pracovních míst. Další naplňování zóny se pro magistrát zdálo být problematické. Zvláště poté, co Flextronix v roce 2002 odešel. Celková plocha zóny 160 ha byla rozdělena na několik částí : 75 ha je určeno pro strategické investory splňující kritéria o investičních pobídkách, severozápadní část je určena menším investorům a asi 37 ha bylo svěčeno developerské společnosti CTP, která prokázala schopnost komerční průmyslovou zónu naplnit a nepředepisuje minimální výši investice. Opuštěné haly po firmě Flextronix převzala nakonec firma Honeywell a zóna se začala postupně zaplňovat. Na území investovaly významné firmy a počet zaměstnanců se začal prudce zvyšovat. [7], [43]

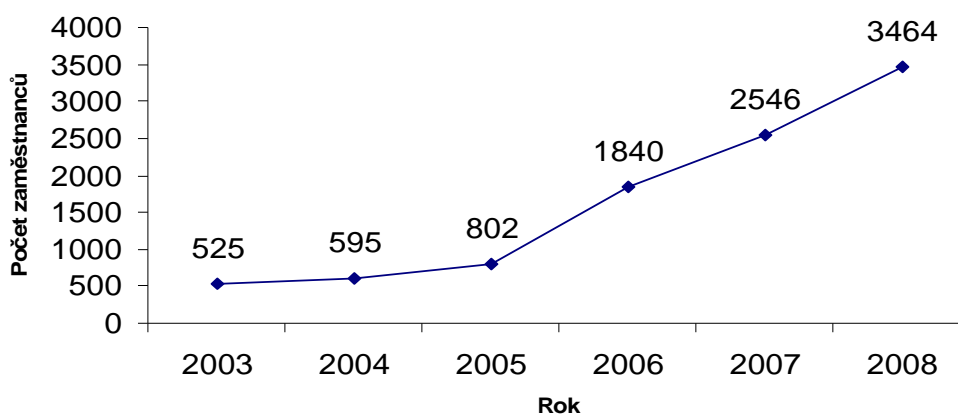

Obr. 4: Vývoj počtu zaměstnanců na území Černovické terasy k únoru 2008

Zdroj: Interní zdroje Magistrátu města Brna, odbor strategického plánování

Zde k největším investorům patří firma Daikin, která od února 2005 do roku 2006 investovala 1 245 mil. Kč a vytvořila 450 nových pracovních míst. K další významným firmám z hlediska počtu pracovních míst patří Daido Metal Czech s.r.o., Honeywell s.r.o. a Aguna s.r.o.

Proto, aby město využilo potenciálu území s velkým množstvím a dobrou kvalitou vysokých škol, byl zřízen v roce 1992 projekt Technologického parku. Vznikla tak akciová společnost mezi Brnem a nadnárodní společností P & O se smluvní účastí VUT Brno. Nejdříve bylo obtížné hledat investory, neboť ti se orientovali především na cenu práce a ta je v ostatních postkomunistických zemích výhodnější. Po rozšíření pobídek i na strategické služby se vše obrátilo a zóna se tak v roce 2002 zcela zaplnila. Z dnešního pohledu se tak založení Technologického Parku zdá být velmi úspěšné. Investice do kvalifikované pracovní síly a moderních technologií mají dlouhodobější efekt. [44]

Obr. 5: Vývoj počtu zaměstnanců na území Technologického parku v Brně
k únoru 2008

Zdroj: Interní zdroje Magistrátu města Brna, odbor strategického plánování

K nejvýznamnějšímu nárůstu počtu zaměstnanců došlo s příchodem firmy IBM, která v roce 2003 zaměstnávala 39 pracovníků, v roce 2007 již 1658 a k dnešnímu datu je počet zaměstnanců 2483. Další firmou, která významně přispěla k zaměstnanosti je SYMBOL TECHNOLOGIES s.r.o. Ta v roce 2005 zaměstnala 180 lidí a nyní je počet na 420 pracovnících.

Tab. 4: Nárůst počtu zaměstnanců ve vybraných firmách Technologického parku k 1.1.2008

Klient	Doba nájmu	Obor	Počet zaměstnanců					
			2003	2004	2005	2006	2007	2008
IBM Global Services Delivery Center	3 roky, od roku 2001, nyní prodloužena	Informační technologie	39	70	180	1000	1658	2483
MOTOROLA	10 let od roku 2004	Podniková mobilita			180	352	352	420
FEI Czech Republic s.r.o.	10 let od 2003	Mikroskopy	170	196	196	230	230	233
Honeywell Controls s.r.o.	10 let od roku 2001	Senzory v automobilovém průmyslu	35	41	35	52	52	72

Zdroj : Interní zdroje Technologického parku Brno

Většina investujících firem uzavírá smlouvu na 5 až 10 let a poté buď z území odejde, nebo si ji nechá městem prodloužit. Viz. Příloha č.1.

3.2.2 Podíl zahraničních zaměstnavatelů

Ve městě je vyšší podíl podniků se zahraniční účastí ve srovnání s průměrem České republiky. Ty mají podíl na zaměstnanosti brněnského průmyslu téměř poloviční. [44]

Když se zaměříme na vybrané zóny, tak většinu firem tvoří firmy zahraničního původu. V Technologickém parku Brno k českým firmám patří pouze ENERGO-PRO Czech, s.r.o., která je největším výrobcem ekologicky čisté elektrické energie v České republice. Další firmy jsou již zahraničního původu. Jsou především z Německa a USA. Na Černovické terase k českým firmám patří pouze firma Fermat, která patří mezi přední dodavatele nových i použitých kovoobráběcích strojů, vuvrtávaček, lisů atd. Co se týče zahraničních investorů, tak je zde největší počet zástupců z Japonska, USA a Rakouska.

4 INVESTIČNÍ PROSTŘEDÍ

Investiční prostředí v České republice se stále zlepšuje především díky ucelenému systému investičních pobídek, programu podpory subdodavatelů a programu na podporu průmyslových zón. To následně také ovlivnilo příliv zahraničních investic a konkurenceschopnost ČR. [31]

Průmyslové zóny začaly vznikat do jisté míry z důvodu úpadku ekonomické činnosti velkých průmyslových oblastí a růstu nezaměstnanosti při privatizaci a restrukturalizaci průmyslu. Výrazný příchod zahraničních investorů do ČR byl až po roce 1998, kdy se zavedl systém investičních pobídek. Přínos zóny však záleží na tom, jak efektivně je využita. Když se zaměříme na jihomoravský kraj, tak výrazný úbytek pracovních míst byl po roce 1989, kdy došlo k privatizaci, a tak se vznik průmyslových zón spojoval se s příslibem kolik firma vytvoří nových pracovních míst. [24]

4.1 Investiční pobídky a PZI v ČR

Investiční pobídky zvyšují objem a zlepšují strukturu přímých zahraničních investic. Jsou poskytovány ve všech zemích EU i v zemích rozvojových. Státy poskytují individuální pobídky pro investory na základě možností každého státu. Některé používají pouze daňové pobídky, jiné přímé dotace či bezcelní zóny. V České Republice je využívána kombinace fiskálních a finančních pobídek, kde hlavní pobídkou sleva na DPPO (daň z příjmu právnických osob), která firmy stimuluje k přenosu větší části výroby i zisku do ČR. Mezi nejvíce konkurenční země v tomto ohledu patří Polsko, Maďarsko a Německo. Podle průzkumu jsou hlavními faktory umístění investic v ČR cena pracovní síly, vzdělanost a kvalifikace pracovní síly, investiční pobídky, geografická poloha, makroekonomická a politická stabilita. Cílem pobídek je vlastně podpořit investice ekonomicky výhodné pro Českou Republiku, tak aby firma nešla do konkurenční země. Objem přímých zahraničních investic se výrazně zvýšil v roce 1998, kdy se uskutečnila privatizace. Investiční pobídky byly potom signálem pro zahraniční investice, což byl to i jeden z faktorů, které zvýšili příliv tzv. investic na zelené louce. [27]

Investiční pobídky jsou :

- sleva na dani z příjmu právnických osob po dobu 10 let
- převedení technicky vybaveného území investorovy za zvýhodněnou cenu

- investor získá hmotnou podporu na vytvoření nových pracovních míst (až do 200 000Kč na zaměstnance)
- hmotná podpora na rekvalifikace a školení zaměstnanců (do 35% nákladů na školení)
- převod pozemku za ceny zjištěné podle zvláštního právního předpisu platného ke dni uzavření smlouvy o převodu. [19]

Jak jsem se již zmínila v teoretické části, v případě zpracovatelského průmyslu se jedná především o výhody jako je sleva na dani z příjmu, podpora na vytváření pracovních míst a podpora na školení a rekvalifikace. Na většině území České republiky je minimální míra veřejné podpory 40 % s výjimkou Jihočeského kraje kde je podpora na úrovni 35%. Systém funguje tak, že když podnik investuje 100 miliónů korun a zaměstná 50 lidí a podpora je 40%, tak může získat pobídku formou veřejné dotace 35% nákladů na rekvalifikace, 10 miliónů na podporu tvorby nových pracovních míst a 30 miliónů ve formě slevy na dani. Během pěti let si o tuto částku pak může snižovat daň z příjmu právnických osob.

4.1.1 Udělení investičních pobídek

1. *„Investice musí být provedena do odvětví zpracovatelského průmyslu, buď do jednoho z high-tech odvětví, uvedených v zákoně nebo do jiného odvětví zpracovatelského průmyslu za předpokladu, že přinejmenším 50 % ceny výrobní linky budou tvořit náklady na pořízení strojního zařízení uvedeného ve vládou schváleném seznamu vyspělého (high-tech) strojního zařízení.*
2. *Musí se jednat o zavedení nové výroby, rozšíření stávající výroby, či její modernizace za účelem podstatné změny výrobku nebo výrobního procesu.*
3. *Investor musí investovat nejméně 100 milionů Kč (před novelou 350 milionů Kč), v oblastech s mírou nezaměstnanosti nejméně o 25 % vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v celé České republice je tento požadavek snižen na 60 milionů Kč a v oblastech s mírou nezaměstnanosti nejméně o 50 % vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v celé České republice je limit investice snižen na 50 mil. Kč.*

4. *Nejméně polovina hodnoty investice musí být financována z vlastního jmění. Za tímto nemůže být použito vytvořeného zisku z této investice.*
5. *Investor musí pořídit strojní zařízení zařazené do kapitol 84, 85 a 90 celního sazebníku v hodnotě nejméně 60 % celkové hodnoty pořízeného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.*
6. *Navrhovaná výroba musí vyhovovat všem českým legislativním požadavkům na ochranu životního prostředí.“⁸*

Česká Republika zahájila masivní pobídkový program v tomto roce především proto, aby přitáhla do země více investorů před vstupem do EU. Pobídkový program sice existoval již před rokem 1998, ale měl malou působnost a zaměřoval se na velké investory. V roce 2000 tento nový program snížil rozsah investice mající nárok na podporu z 10 mil. USD na 5 mil. USD a v roce 2002 tato částka byla snížena na 3 mil. USD. Realizační organizací udílení investičních pobídek je agentura CzechInvest. [19]

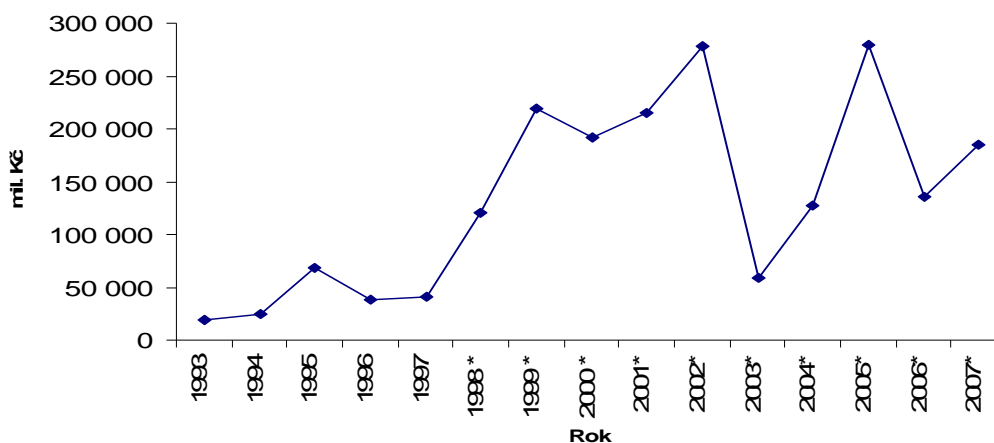
„Podle zákona o investičních pobídkách jsou investiční pobídky přislíbeny investorům na základě Rozhodnutí o příslibu investičních pobídek. Proces poskytování investičních pobídek dle zákona o investičních pobídkách se sestává ze dvou fází - jedná se o dvě samostatná správní řízení upravená v zákoně o investičních pobídkách, z nichž každé je ukončeno vydáním příslušného správního aktu, a to „Nabídky na poskytnutí investičních pobídek dle § 4 odst. 3 zákona o investičních pobídkách“ a „Rozhodnutí o příslibu investičních pobídek dle § 5 odst. 3 zákona o investičních pobídkách“. Před vydáním konečného Rozhodnutí o příslibu investičních pobídek se k poskytnutí příslušných inves-

⁸ Czech Republic : oficiální web České republiky [online]. 2008 [cit. 2008-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.czech.cz/cz/ekonomika-podnikani-veda/investice/investicni-pobidky/system-investicnich-pobidek-v-cr/>>.

tičních pobídek vyjadřuje pouze Ministerstvo financí a Ministerstvo práce a sociálních věcí.“⁹

4.1.2 Příliv přímých zahraničních investic do ČR

Největší nárůst PZI v letech 2002 a 2005 byl způsoben více faktory, nicméně za nejdůležitější lze považovat prodej státních podílů ve společnostech jako Český Telecom či Unipetrol. Vliv mělo také to, že vstoupily v platnost výhodnější podmínky pro investiční pobídky. Byla snížena minimální hodnota investice na 200 milionů Kč. V roce 2006 mělo vliv na rozhodnutí umístění firmy Hyundai.

Obr. 6: Příliv přímých zahraničních investic do ČR v letech 1993 až 2007

Zdroj: www.cnb.cz

Do roku 1997 zahrnují údaje pouze přímé zahraniční investice do základního jmění, od roku 1998 jsou součástí i reinvestované zisky a ostatní kapitál.

4.2 Investiční prostředí v jihomoravském kraji

Podle jihomoravské agentury je jihomoravský kraj pro zahraniční investory jednoznačně nejatraktivnější ze všech regionů České Republiky. Z údajů CzechInvestu vydaných v roce 2006 vyplývá, že z 154 nových zahraničních a tuzemských investičních projektů

⁹ Ministerstvo financí České republiky : Investiční pobídky v ČR [online]. 2005 [cit. 2008-03-13]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/inv_pob_vyvoj.html>.

jich bylo 32 umístěno právě na jižní Moravě. Do regionu tak bylo investováno zhruba 7,7 miliard korun za minulý rok. Struktura investorů v kraji se výrazně diferencovaná. Díky přímým zahraničním investicím bylo od roku 2003 vytvořeno v jihomoravském kraji podle RRAJM zhruba 10 000 pracovních míst. Kraj se snaží o systematickou asistenci investorům přicházejícím do jihomoravského kraje. Od roku 2000 je v kraji tým expertů zaměřený na podporu PZI, také je poskytován kompletní bezplatný servis potenciálním investorům přicházejícím do kraje.

Když se zaměříme konkrétně na město Brno, tak to preferují společnosti z oblasti tzv. strategických služeb. Předpokládá se, že jeho pozice v tomto sektoru bude nadále posilovat. To odráží i vrůstající nabídka vhodných prostor jako jsou administrativní centra pro tyto aktivity. [19]

Město poskytuje velkou nabídku prostor pro podnikání a investoři toho využívají. V roce 2004 byla průmyslovou zónou roku vyhlášena Černovická terasa, jako projekt s největším ekonomickým přínosem. O úspěšnosti projektu vypovídá i to, že se ji podařilo v krátkém čase zcela zaplnit významnými světovými společnostmi. O rok dříve zónou s největším přínosem byla vyhlášena průmyslová zóna CTP Modřice, která leží též na území města Brna. Nabízí plochy, které jsou vhodné pro výstavbu, nové kanceláře, haly, apod. To, že Česká republika dokáže včas připravit průmyslové zóny, dospělo k tomu, že je hodnocena jako jedna z nejlepších v objemu přilákaných investic na jednoho obyvatele ze všech zemí střední a východní Evropy. [30]

Mezi výhody, které vytvářejí dobré investiční prostředí v městě Brně patří:

- výhodná poloha a dopravní dostupnost ve středu Evropy
- kvalifikovaná i adaptabilní pracovní síla
- kvalitní podnikatelské prostředí
- příznivé náklady na pracovní sílu
- příjemné životní i pracovní prostředí
- výhodná státní i místní podpora investic
- podpora a servis města investorům před i po prodeji nebo pronájmu. [19]

Dalšími kroky ke zlepšení investičního prostředí ve městě bude podle Strategie pro Brno v kapitole Místní ekonomický rozvoj „Přípravit město k rozvoji podnikání“. K naplnění toho to cíle mají přispět zejména následující opatření:

- zlepšení prostorových a technických podmínek pro přímé investice do Brna
- příprava brownfields k rozvoji podnikání včetně odstranění starých ekologických zátěží
- využití ekonomického potenciálu letiště. [39]

4.2.1 Investiční pobídky ze strany města

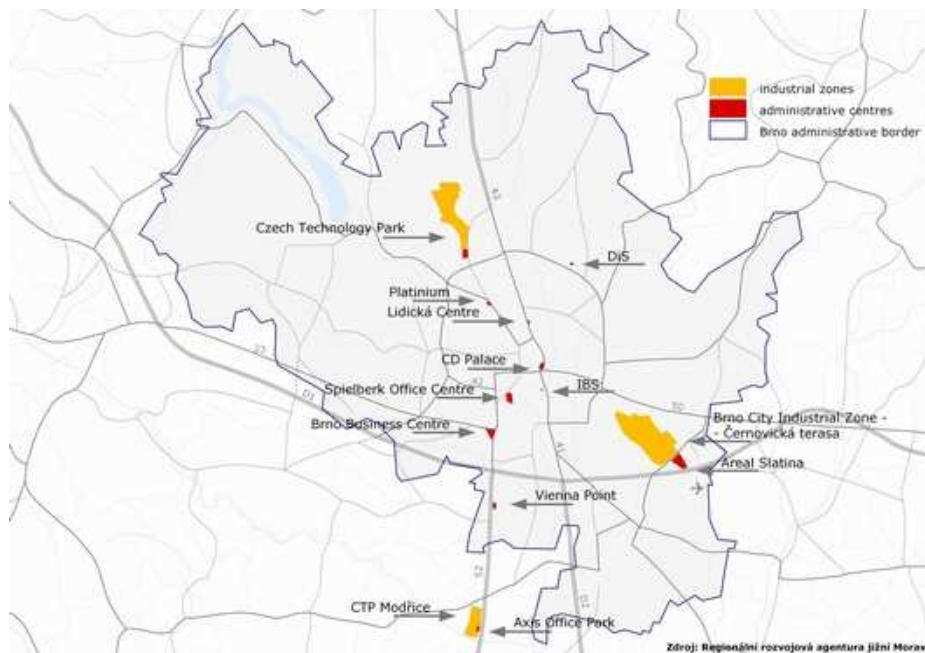
Město Brno není poskytovatelem investičních pobídek investorům na brněnské průmyslové zóně Černovická terasa, které vychází ze zákona č.72/2000Sb v platném znění. Město na BPZ pouze obdrží z CzechInvestu a Ministerstva práce a obchodu, že investor je způsobilý přijmout investiční pobídky a následně, že je obdržel. Udělené investiční pobídky ve městě Brně jiným investorům, než na BPZ-ČT město neeviduje, je to záležitost CzechInvestu. [43]

4.2.2 Investiční příležitosti

Jihomoravský kraj vydává Katalog průmyslových zón, průmyslových areálů a budov, které jsou vhodné k podnikání, včetně statutárního města Brna. Tento informační systém průmyslových zón kraje pomáhá k získání přehledu o investičních možnostech. Cílem je celkové zmapování nabídky vhodných lokalit k rozvoji podnikání a jejich přestavbu a zpřístupnění investorům. Katalog One Stop Shop vydává RRAJM a nyní je v něm uvedeno 17 aktuálních mimo brněnských průmyslových zón z 15 obcí kraje.

Z investičních možností ve statutárním městě Brně a okolí je uvedeno 5 průmyslových oblastí (Černovická terasa, CTP Brno, CTP Modřice, Český technologický park Brno, LEIS Technology Center) a 11 technologických center (Areál Slatina, Axis Office Park Modřice, Brno Business Park, CD Palace Brno, Český technologický park Brno, DIS centrum, IBS Brno, Lidická centrum Brno, administrativní centrum Platinum Brno, Spielberg Office Centre Brno, vinna Point Brno). [35]

Na následující mapce jsou uvedeny všechny již zmíněné průmyslové zóny a administrativní centra. Již zmíněné zóny Černovická terasa a Technologický park jsou již téměř obsazeny, ale město uvažuje o dalším rozvoji.

Obr. 7: Investiční příležitosti v městě Brně

Zdroj: www.czechinvest.cz

Nejvíce možností se aktuálně nabízí na území Jižního centra. Investoři by měli investovat do oblasti kolem Galerie Vaňkovka, autobusového nádraží Zvonařka a budoucího nového vlakového nádraží postavit budovy a cesty za šest miliard. Detailní plány si připravují již tři významné firmy a dalších osm čeká na jednání s městem o koupi těchto pozemků, které zatím vlastní Jižní centrum. [25]

4.2.3 Příliv zahraničních investic

Přímé zahraniční investice do statutárního města Brna jsou v plném proudu. Hlavně od roku 2004 jak nám dokládá i statistika Regionální rozvojové agentury jižní Moravy. Jde o nárůst především ze strany malých a středních firem zabývajících se výzkumem, vývojem a sdílených služeb. Město v roce 2004/2005 bylo vyhlášeno prestižním časopisem FDI Magazínem na prvním místě v kategorii měst Visegrádské skupiny. Přestihlo tak Pra-

hu i Budapešť. Ocenění Brno získalo především díky širokému výběru aktivit pro investory s vysokou přidanou hodnotou, kvalifikované a zkušené pracovní síle, bohatému zázemí vysokých škol a výzkumných ústavů a zkušeným certifikovaným subdodavatelům. Pro investory je také důležitá spolupráce a podpora veřejných institucí. V jihomoravském kraji je to vzájemná spolupráce Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest, Regionální rozvojové agentury Jižní Moravy a obcí vlastněných průmyslovou nemovitost. [23]

4.3 Průmyslová zóna Černovická terasa

*„Lokalita je přímo napojená na městský okruh Brna, návazně připravovanou novou dálniční křižovatkou na dálnici D1 E50, E65 Praha – Brno – Lipník nad Bečvou. Blízkost dálnice D2 E65 Brno – Bratislava (2km) a R52 E461 Brno – Pohořelice – Rakousko (4km). Připravuje se nové napojení na D1. Lokalita je přímo napojená na hlavní celostátní trať č. 340 a 300 Brno – Holubice – Přerov.“*¹⁰

Tato průmyslová zóna je městským projektem započatým v 05/2000. Rozprostírá se na ploše 179 ha a má vybudovanou páteřní dopravní a technickou infrastrukturu. Vznik podpořilo vládní usnesení, které řeší podporu státu na realizaci projektu, převod pozemku letiště na město a dotaci státu na vybudování infrastruktury ve výši 300 mil. Kč. Stát tak vlastně převedl celou plochu bývalého letiště na město a to poté pracovalo na výstavbě infrastruktury. Pro výstavbu byl poskytnut úvěr z Regionálního rozvojového fondu ve výši 27,8 mil. Kč. Celkové náklady na výkup pozemků a infrastrukturu byly ve výši 1 949 mil. Kč. V současné době je nabídka volných ploch o rozloze cca 12 ha. Rozvoj a správu na ploše o rozloze cca 36,2 ha zajišťuje developerská společnost CTP Project Invest s.r.o. Není zde předepsána minimální výše investic a investorům je nabízeno financování, výstavba a následný pronájem nemovitostí. Společnost se zavázala v

¹⁰ Regionální informační servis [online]. 2005-2008 [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <http://www.risy.cz/index.php?pid=514&c_kraj=11&id_zony=5&language=CZ>.

roce 2005, že během 5 let vybuduje haly s minimálně 50 000 m² výrobních ploch, kde vytvoří 1000 pracovních míst. [14]

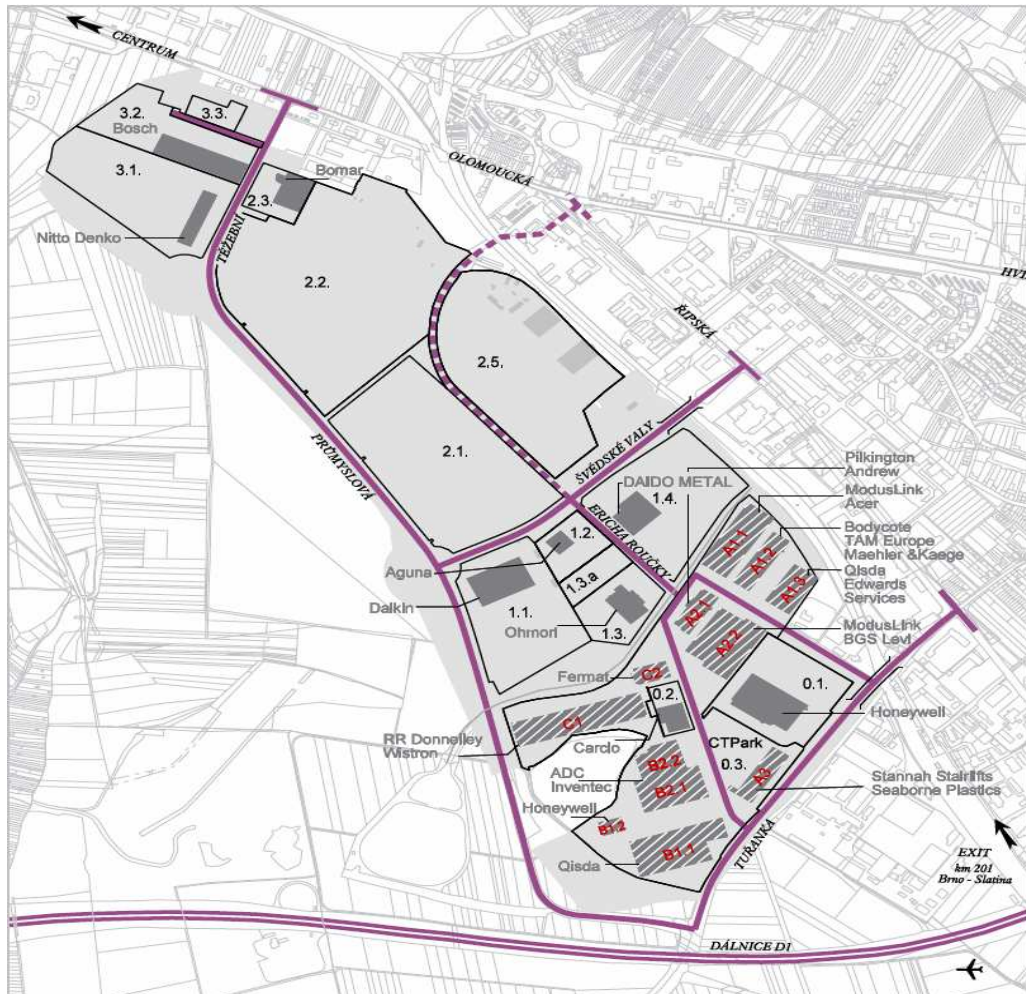
Obr. 8: Pozice Černovické terasy v městě Brně

Zdroj: www.invest-in-czech.com

Prvním investorem na území Černovické terasy byla v roce 2000 společnost Flextronics International. Společnost se zavázala k vytvoření 3000 pracovních míst. Výrobní hala byla dokončena v listopadu 2000, vzniklo 1460 pracovních míst a investiční náklady činily 1789 mil. Kč. Město pronajalo společnosti pozemky o rozloze 40 ha za 1kč ročně a na zaškolení nových zaměstnanců stát přispěl 1,5 mil. Kč. V průběhu roku 2002 došlo k výraznému snížení počtu zaměstnanců a v červenci společnost oznámila ukončení činnosti brněnského závodu. Tímto krokem firma porušila podmínky, za kterých mu byla poskytnuta veřejná podpora. Strany se vyrovnaly nakonec tím, že Flextronics zaplatil městu 38 mil. Kč. V dubnu 2003 si volný prostor pronajala firma Honeywell a podepsala s městem smlouvu na 7 let.

Od roku 2001 jsou v provozu výrobní haly společnosti Carclo Technical Plastics Brno s.r.o., dalším významným investorem je společnost Daikin Device Czech Republic, s.r.o., která zahájila provoz v roce 2005. V Brně se společnost zaměří na výrobu kompresorů a její investice se pohybuje okolo 1 245 mld. Kč. Aguna s.r.o. zahájila provoz v říjnu 2005. Švýcarská společnost bude investovala téměř 250 mil. Kč a velkou část

zaměstnanců tvoří vy-sokoškolsky vzdělaní specialisté. Mezi první investory patřila také společnost Ohmori Tech-nos Czech a Daido Metal, s.r.o. [43]

Obr. 9: Rozmístění jednotlivých firem na území Černovické terasy k 1.1.2008

Zdroj: www.brno.cz

Na uvedené mapce je uvedena obsazenost jednotlivými firmami. V současné době je k dispozici 43 ha volné plochy (na mapce plocha 2.2. a 2.1.). Je to z důvodu odřeknutí dvou japonských investorů, kteří zde měli investovat a ztratili o lokalitu zájem. Konkrétně se jedná o firmy AISIN AI Czech, s.r.o. a NTN Manufacturing Czech s.r.o. Firmy měly s městem podepsanou smlouvu o smlouvě budoucí kupní a odstoupili od ní. Do vlastnictví města byla také nedávno převedena Kasárna slatina, která se nachází u železniční trati. Území letecké opravárenské základny Brno stále patří státu.

4.3.1 Podmínky pro umístění investorů

Na území Černovické terasy jsou vzhledem minulým letem žádoucí aktivity jako zpracovatelský průmysl z oborů letectví, kosmonautika, dopravní prostředky, výpočetní technika, informační technologie, elektronika, telekomunikace a radiokomunikace, farmacie, biotechnologie, lékařské přístroje a centra zákaznické podpory. Naproti tomu nežádoucí aktivity jsou zpracování surovin, těžký průmysl, maloobchodní aktivity, budovy pro skladování a distribuci atd. [26]

4.4 Český technologický park

Park patří k nejvýznamnějším rozvojovým projektům města. Projekt Český technologický park realizuje od roku 1993 developerská společnost Technologický Park Brno, a.s., jejíž hlavním předmětem činnosti je pronájem vystavěných prostor konkrétním nájemcům za smluvně sjednané nájemné. Nájemy jsou sjednávány s vysoce specializovanými klienty v oblasti elektrotechnického průmyslu a strategických služeb. [20] Akcionáři ČTP jsou statutární město Brno, Vysoké učení technické a britská společnost The Peninsular and Oriental Steam Navigation Company. Město vložilo nepeněžitý vklad do základního jmění pozemky v hodnotě 18 mil. Kč. Ty jsou od roku 1993 pronajaty Technologickému parku za symbolickou cenu 1 Kč na dobu 200 let. Koncem roku 1996 byl vložen peněžitý vklad v hodnotě 100 mil. Kč formou splácení úvěru u Bank Austria, za který ručí město jako akcionář Technologického parku. Celkový vklad města tedy tvoří 118 mil. Kč. Společnost P&O vložila do základního jmění vklad v hodnotě 18 mil. Kč a koncem roku 1996 další vklad v hodnotě 100 mil. Kč formou splácení úvěru. VUT vlastní prioritní akcie v hodnotě 1000 Kč, která ho opravňuje k účasti na jednáních společnosti Technologický park Brno, a.s., ale bez práva rozhodovacího. Hodnota základního jmění Technologického parku je tedy 236 001 000 Kč. Budovy jsou pronajímány na dobu 5-10 let vhodným nájemníkům. Důležitá je délka nájemních smluv a jejich vypověditelnosti. [43]

Přehled jednotlivých firem společně s počtem zaměstnanců a dobou pronájmu je uveden v příloze č. 1.

Co se týče volného území, tak v současné době je celkem 52 000m² smíšených komerčních prostor na 10,5 ha pozemků.

Obr. 10: Pozice technologického parku v Brně

Zdroj: www.invest-in-czech.com

„Zóna je napojena přímo z městského okruhu s návazností na silnici I/43 – cca 1km, dálnice D1 a D2 – dostupnost cca 5km. Probíhá výstavba napojení na silnici I/42 a prodloužení tramvajové tratě. Návaznost zóny na celostátní trať č. 250; žst. Brno, Královo pole cca 1 km. Mezinárodní letiště – Tuřany – cca 10km. Návaznost na dunajskou vodní cestu – v přípravě přístav Břeclav (cca 70km). „¹¹

4.4.1 Podmínky pro umístění investorů

Projekty se mohou týkat pouze zpracovatelského průmyslu z oborů letectví, kosmonautiky, dopravních prostředků, výpočetní techniky, informačních technologií, elektroniky, telekomunikací a radiokomunikací, farmacie, biotechnologií a lékařských přístrojů. Investoři zajišťující se o jiné obory zpracovatelského průmyslu musí získat písemný souhlas ministerstva průmyslu a obchodu. Na území nemůžou být realizovány projekty co

¹¹ Regionální informační servis [online]. 2005-2008 [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <http://www.risy.cz/index.php?pid=514&c_kraj=11&id_zony=5&language=CZ>.

se týkají zpracovávání surovin, chemické výroby, textilní výroby, skladování a distribuce z důvodu právních předpisů v oblasti životního prostředí.

Převážná část zóny je určena pro strategické investory, kteří uskuteční investici v minimální výši 200 mil. Kč. Výjimkou je severozápadní část zóny, kde je možnost umístění investorů i s nižší hodnotou investice. [26]

5 PÉČE O INVESTORY

Náplň programů „after care“ o zahraniční investory závisí do značné míry na konkrétních podmínkách. Většinou se jedná o pomoc při řešení administrativních záležitostí, spojených s rozšířením existujícího závodu nebo se změnami legislativy, dále o pomoc v oblasti lidských zdrojů, získávání místních subdodavatelů. Programy následné péče zajišťují obvykle specializované agentury nebo regionální rozvojové agentury. [2]

Jedná se především o zahraniční investory a daná oblast by se měla zajímat o vyhovění jejich požadavků. Od vstupu do Evropské unie je zde čtyřikrát více pracovních příslušníků z jiných zemí. Práci lidé nacházejí u firem jako Siemens, IBM, Hewlett Packard, atd. Mzdy jsou v České republice v administrativních centrech zhruba o 40 procent nižší než na západě, ale na druhou stranu průměrná mzda vzrostla od vstupu do EU nejvíce ze všech nových členských států. Platy se tak v manažerských funkcích vyrovnávají západní Evropě.

5.1 Služby investorům ze strany jihomoravského kraje

V rámci podpory investic je zajištěn od roku 2000 na území jihomoravského kraje bezplatný servis potenciálním investorům, následná péče o umístěné investory, posilování vazeb zahraničních firem na místní dodavatelské firmy a na výzkumné a vývojové instituce. Dále také příprava prezentací a marketingových materiálů, zprostředkování kontaktů a zajištění aktuální nabídky vhodných průmyslových nemovitostí. Díky těmto službám se v kraji rozhodly investovat firmy jako IBM, Honeywell, Daido Metal, Symbol Technologies, atd. Potencionálním investorům je zdarma zajišťována poradenská služba ohledně výběru vhodné lokality, informace o celém regionu, vhodných dodavatelích a možných investičních pobídkách. [35]

Stejně jako pobídky pro investory, tak i péči after care na území jihomoravského kraje zajišťuje agentura CzechInvest a Regionální rozvojová agentura jižní Moravy. Agentury se snaží o průběžné udržování kontaktů s klienty, kterými jsou většinou významné zahraniční firmy, a snaží se jim pomoci při řešení různých problémů. Cílem této pomoci je to, aby investoři znovu investovali do této lokality a také se tímto snaží o usnadnění přístupu místním podnikům do odběratelských sítí nadnárodních společností. RRAJM a CzechInvest provozují a průběžně aktualizují databázi s dodavateli zpracovatelského

průmyslu, které pak podle zájmu nabízejí zahraničním firmám. Důvodem této péče o investory je také to, aby omezila riziko odchodu investorů na jiné území. Proto jsou důležité i vazby na dodavatele nebo různá výzkumná a vývojová centra v regionu. V praxi se nejčastěji komunikací s investory zabývají odbory jako:

- odbor územního plánování
- odbor strategického plánování a územního rozvoje
- odbor správy majetku a investic
- obecní stavební a živnostenský úřad.

5.1.1 Survival Kit

Survival Kit je název pro praktickou příručku pro zahraniční investory, kterou provozuje Regionální rozvojová agentura. Příručka je poskytována všem potencionálním investo-
rům, i investorům, kteří na tomto území již zakotvili. Letos se uskutečnilo již 6. vydání. Příručka Survival Kit byla z důvodu velkého zájmu německých investorů rozšířena v roce 2006 o německou verzi. Do té doby byla dostupná pouze v anglickém jazyce. Kapitoly jsou aktualizovány kromě statistických údajů, informací z regionální agentur apod., i o informace od investorů, kteří v regionu působí. Je zde prezentováno Brno, stejně jako jihomoravský region, jeho geografie, ekonomika a ostatní charakteristiky, ale také praktické rady jak zde založit společnost, kde nejlépe najít zaměstnance, jaké jsou právní normy České republiky a také doporučení již existujících investorů. V příručce jsou uvedeny aktuální data o počtu obyvatel v jednotlivých okresech regionu, studentech, jsou zde uvedeny průměrné platy v jednotlivých oborech a míra nezaměstnanosti.
[40]

5.1.2 Program one stop shop

Tento program tvoří informační a servisní službu z jednoho místa a slouží ke zlepšení spolupráce soukromého a veřejného sektoru. Propojuje a poskytuje informace z jednoho místa, což zlepšuje přehlednost a efektivnost hlavně co se týče oblasti přímých zahraničních investic a rozšíření podpory i na místní firmy. Pro tvorbu programu One stop shop byla nutná aktualizace nabídky průmyslových oblastí a vytvoření regionální sítě kontaktních míst. Program je provozován Regionální rozvojovou agenturou jižní Mora-

vy, která za hlavní cíle tohoto programu stanovila rozšířit spolupráci v oblasti obsluhy zahraničních investorů, vytvářet vhodné prostředí pro rozšíření místních podnikatelských subjektů, zefektivnit spolupráci subjektů, kteří jsou do programu zapojeni a prezentovat profesionální přístup k podpoře investic. Spolupráce v rámci tohoto programu byla navržena 47 obcím kraje. Jednotlivým zástupcům bylo nabídnuto pravidelné poskytování aktuálních informací, navržení dalšího rozvoje průmyslové zóny, prezentace průmyslové zóny na webových stránkách a využití databáze zástupců nemovitostí zapojených do programu. Kromě města Brna se do programu zapojilo dalších 18 obcí. [35]

5.1.3 Péče o investory ze stran průmyslových zón

Vedení průmyslových zón v Brně péčí „after care“ prakticky neprovozuje. Poskytují ji vládní instituce jako Czech Invest a v rámci regionu Brna hlavně Regionální rozvojová agentura. Investoři ze strany vedení průmyslových zón dostávají různé výhody. Uvedeme si to na příkladu Technologického parku v Brně.

Společnost Technologický park s pronájmem prostor poskytuje pouze tzv. „facility management“ = správa pronajatých budov/nemovitostí, která zahrnuje zejména : údržbu interních a externích prostor – revize a případné opravy technických zařízení jako jsou kotle, vzduchotechnika, topení, výtahy, zimní údržba komunikací, péče o zeleň, zajištění security service, zajištění úklidu společných prostor atd.

Dále v případě zájmu klienta o rozšíření jeho pronajatých prostor je společnost schopna nabídnout jiné alternativní prostory, popřípadě postavit klientovi celou budovu dle jeho specifických požadavků týkajících se velikosti a vybavení.

V případě stěhování do jiných prostor je společnost schopna pomoci klientovi se „space managementem“ = návrh rozložení pracovních stanic a jednotlivých místností (zasedací místnost, laboratoře, popř. jídelní zařízení) v rámci celkové pronajaté plochy. [44]

5.2 Analýza problému

V tomto bodu se budu zabývat analýzou toho, jak do Brna přilákat více investorů a hlavně jak si je zde také udržet. Jak jsem již zmínila v předešlých kapitolách, příchod nových investorů výrazně působí na nabídku pracovních příležitostí a také na zlepšení ekonomické situace v kraji. Problém s následnou péčí o zahraniční investory je

v regionu v současné době velmi aktuální. Investoři si nejvíce stěžují na nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, mezinárodní školy a na dopravu v kraji. Chybí kvalitní napojení průmyslových zón na dálnice. Krajský úřad proto začíná se systémem after care, který má působení investorů v kraji rozšiřovat.

Strategický plán města ve Strategii pro Brno 2007 stavěl svou strategii na místním ekonomickém rozvoji, jako například na kvalitě života a na výzkumu, vývoji, inovaci a vzdělávání. Co se týče zmíněného problému, tak se zaměříme především na bod 2.1 „Připravit město k rozvoji podnikání“. K tomu má přispět zejména zlepšení prostorových a technických podmínek pro přímé zahraniční investice, příprava brownfields k rozvoji podnikání, využití ekonomického potenciálu letiště a podpora rozvoje cestovního ruchu s důrazem na kongresovou turistiku. [39]

V analýze přilákání a udržení zahraničních investorů nestačí pouze uspokojit poptávku po nemovitostech, ale je třeba nabídnout i další důvody, proč je vhodné investovat právě v Brně. V budoucnu se chce město zaměřit na budování oborových parků a objektů služeb, vědy a aplikovaného výzkumu, v nichž bude možno uspokojit nároky nových typů investic a potreby nových typů investorů. Dobrou výchozí pozicí je to, že se v Brně usadilo po v roce 2004 tolik významných investorů. Všechny tyto investice do města přilákaly špičkové manažery, jejich zaměstnance, které často tvoří cizí státní příslušníci. Město má proto před sebou výzvu jak tuto novou komunitu oslovit tak, aby zde zůstali i poté, co splní své pracovní povinnosti.

Pro Brno tato komunita může být velkým přínosem z hlediska:

- příliv zahraničních pracovníků zvyšuje demografický růst,
- zvyšování kvality pracovních míst a technologický rozvoj,
- město Brno jako centrum vědy, výzkumu a inovací.

Příchozí investoři přinášejí městu určitou vyšší prestiž, nová pracovní místa, finanční prostředky a jejich zahraniční zkušenosti. Proto by se město mělo zajímat o jejich potreby a snažit se jim vyhovět. Následující tabulka ukazuje příliv zahraničních obyvatel v Jihomoravském kraji. Jejich počet se výrazně zvýšil po roce 2004, právě po otevření průmyslových zón, a jak můžeme vidět, počet stále roste. Celkový počet cizích státních příslušníků k lednu roku 2008 byl 241 174. Nejvíce se na tom podepsala Praha jako

hlavní město (75 769), dále pak kraj Středočeský (37 558), Plzeňský (21 169) a Jihomoravský. Počty zahraničních obyvatel v ostatních krajích sou výrazně nižší. [32]

Tab. 5: Vývoj zahraničních pracovníků v Jihomoravském kraji k 1.1.2008

Rok	Počet pracovních povolení cizinců	Počet cizích státních příslušníků celkem
2005	2 059	9 149
2006	3 270	12 084
2007	5 972	17 880
2008	6 489	21 076

Zdroj: www.mpsv.cz

V jihomoravském kraji k tomuto počtu zahraničních příslušníků průmyslové zóny jistě výrazně napomohly. Podle odhadů magistrátu města, je podíl zahraničních pracovníků v průmyslových zónách cca 40%. Společně však se zahraničními pracovníky přicházejí i jejich požadavky a město se snaží jim co nejlépe vyhovět. Nejvíce pracovních povolení i zaznamenaných pracovních povolení bylo v okrese Brno – město. Počet pracovních povolení byl k 4449 a celkový počet 12 877 k 1.1.2008.

5.3 Návrh na zlepšení péče „after care“ v městě Brně

Kraj se v současné době snaží o vytvoření systematické péče „after care“ v celém regionu. Je to jednou z hlavních priorit současné činnosti magistrátu města. Prvním krokem je analýza potřeb firem v regionu, dále identifikace hlavních problémů, návrh řešení, návrh opatření a realizace opatření.

Na zasedání Marketingové rady města Brna dne 1.11. 2007 bylo uloženo vypracovat informativní zprávu o možnostech spolupráce a podpory tuzemských a zahraničních investorů ve městě. Na základě ankety byly vytipovány problémy, se kterými se investoři nejčastěji v Brně potýkají. Problémy lze rozdělit na nadnárodní, národní, regionální a místní. V možnostech města je napomoci při řešení místních a z části regionálních problémů. Za účelem komplexního řešení dané problematiky byli do prací na analýze zapojeni předsedkyně Výboru pro národnostní menšiny, člen RMB a předseda pracovní skupiny pro integraci cizinců, dále zástupci CzechInvestu, PRAJM, JIC a cizinecké policie. Ve spolupráci s PRAJM byl sestaven dotazník a oslovena celá řada zahraničních investorů zejména z oblasti Černovické terasy, Českého technologického parku a CTP. U

všech oslovených se tato iniciativa setkala s příznivým ohlasem. Mezi dotazované patřily společnosti ADC (optická kabeláž), Andrew (komunikační technika), Bernex (přesné strojírenství), Daido (kluzná ložiska), Daikin (klimatizační systémy), FEI (elektronické mikroskopy), IBM (IT služby), Infosys (outsourcing vnitropodnikových procesů), Honeywell (průmyslová automatizace, zabezpečovací systémy atd), SMC (průmyslová automatizace), Lufthansa, Primasil, Syndicut. V současné době firmy zaměstnávají přes 6000 zaměstnanců a počítá se s nárůstem 1500 – 6000 v průběhu dalších dvou až šesti let. [42]

5.3.1 Přehled hlavních problémů

Na základě osobního dotazování firem, informací z magistrátu a materiálů z pilotního výzkumu regionální rozvojové agentury byly zjištěny nedostatky v oblasti lidský zdrojů, které se týkají především:

- silné obavy z nedostatku technicky vzdělaných pracovníků, kam patří obráběči, obsluha strojů, absolventi technických oborů (lidé jsou málo motivováni a mají vysoká platová očekávání),
- je zde nedostatek inženýrských profesí – chybějí obory na vysokých školách,
- nedostatečná znalost cizích jazyků u absolventů, pracovníků na úřadech a v různých institucích,
- nedostatečné znalosti s prací na počítači,
- přebytek humanitně zaměřených oborů,
- chybí výuka zaměřená na vystupování, orientaci na zákazníka, odpovědnosti za vedení vlastních projektů,
- nepružnost a malá aktivita ze strany univerzit,
- chybějící mezinárodní školy.

Oblast dopravy:

- přetíženost a nenávaznost spojů,
- nesoulad jízdního řádu s pracovními směnami.

V oblasti nemovitostí je problém s nedostatkem ploch, dále se si investoři stěžují na dlouhé čekací lhůty na úřadech, cenově nedostupné ubytování pro běžné zaměstnance, chybí možnost stravování u většiny rozvojových projektů.

5.3.2 Návrh řešení problémů

1. Prvním bodem návrhu na zlepšení je **přetíženost městské hromadné dopravy**.

Podniky v průmyslových zónách mají stejný nebo podobný začátek pracovní doby, která je většinou od 7.30 a 14.30. Tím dochází k přetížení spojů zvláště na linkách, které jsou využívány pracovníky těchto závodů k dopravě do zaměstnání. Jedná se zejména o tramvajové linky 12 a 13 a navazující autobus č. 53 do Technologického parku, který kromě zaměstnanců využívají také studenti VŠ, neboť na této trase se nachází velká část fakult VUT a MU. Dále jde potom o autobusovou linku 77 obsluhující Černovickou terasu. Investoři nechápou význam prázdninových jízdnicích řádů, které v letních měsících přispívají k ještě větší přetíženosti linek.

Návrh řešení problému:

- zahájení jednání města Brna s dopravním podnikem o posílení spojů na vybraných linkách a jednat o zrušení prázdninových jízdnicích řádů;
- pokud by byly nedostatečné finanční prostředky, tak by se mohlo uvažovat o finanční podpoře od firem, které o rozšíření spojů mají zájem (prověřit možnost, jestli by se dal tento příspěvek na dopravu vykázat v účetnictví jako benefit pro zaměstnance).

2. Projevující se **nedostatek kvalitní pracovní síly**.

Investoři, kteří zde mají dlouhodobé plány potřebují nabírat špičkové odborníky. Kritická situace je hlavně v nedostatku technických učňovských oborů. Dobří absolventi pokračují většinou v dalším studiu a ti co zůstanou patří k těm obtížně vzdělavatelným. Ohrožuje to odchod investorů do jiných oblastí.

Návrh řešení problému:

- aktivně zapojit investory do rozvoje učňovského i ostatního školství;
- motivovat studenty ke studiu technických oborů, stejně tak i zájemce o práci zaregistrovaných na úřadu práce.

3. Nedostačující kapacita mezinárodního školství.

Se zahraničními investicemi přicházejí do města i špičkoví zahraniční manažeři se svými rodinami. Začínají postupně vnímat nedostatek škol s anglickým vyučovacím jazykem. V Brně sice existuje mateřská i základní škola, kde je výuka v angličtině, ale kapacita je již nedostatečná. Střední škola s anglickým vyučovacím jazykem však chybí zcela. Zatím chybí kvalifikovaný odhad počtu dětí, kterých by se tento požadavek týkal. Podle cizinecké policie je ze strany cizinců poptávka po mezinárodní škole pro cca 300-350 dětí ve věku 8-18 let.

Návrh řešení problému:

- oslovit mezinárodní školy v Praze a nabídnout jim zřízení brněnské pobočky;
- individuální přístup k zahraničním studentům na českých středních školách a gymnáziích, nabídka jazykových kurzů češtiny;
- využít možnosti čerpat z fondů EU a prostředky použít na výstavbu a kvalifikovanou pracovní sílu (školu by jistě využila i spousta českých studentů, kteří mají zájem o studium v anglickém jazyce);
- problémy s kapacitou mezinárodních MŠ a ZŠ řešit jazykovými kurzy pro pedagogy, nebo tento problém řešit operativně s OŠMT

4. Problémy s **jazykovou bariérou** na úřadech, ve zdravotních zařízeních, pojišťovnách atd.

Nedostatečná jazyková vybavenost se projevuje především u pracovníků orgánů státní správy se kterými investoři přicházejí při své činnosti často do styku. Vzhledem k tomu, že jde o pracovníky orgánu státu, město má jen nepřímou možnost ovlivnit tyto věci. Investoři si stěžují především na úřad práce.

Návrh řešení:

- více pracovních příležitostí pro absolventy, kteří se čím dál více zúčastňují výměnných jazykových programů v zahraničí (využití různých training programů od stálých pracovníků na zaučení);

- motivovat úředníky MMB k prohlubování jazykových znalostí v podobě finančně zvýhodněných kurzů;
- z úrovně města oslovit ředitele brněnského úřadu práce a seznámit je s výše popsaným problémem a jednat s ním o řešení;
- vždy vyčlenit určitý počet úředníků schopných komunikovat v cizím jazyce, servis by mohl fungovat alespoň pro tzv. strategické partnery.

5. Zdravotní péče o investory v Brně

Lékaři v Brně nepřibírají většinou již nové pacienty a tudíž vzniká problém, že zahraniční investoři mají problém sehnat v Brně kvalitní lékařské ošetření. Jedná se přitom o skupinu lidí, která je ze zahraničí zvyklá za zdravotní péči většinou platit velké částky peněz.

Návrh řešení:

- městská nemocnice Milosrdných bratří nabídla zajištění nadstandardní péče s přímými platbami klientů, tedy mimo systém českého zdravotního pojištění (nemocnice je na to kapacitně připravena a disponuje i jazykově vybaveným personálem);
- informační katalog v anglickém jazyce, který by informoval o možnostech zdravotní péče v Brně právě se zaměřením na zahraniční investory.

6. Centrum zabezpečující aktivity pro cizince v jejich volném čase

Tím, že v Brně narůstá počet cizinců, vzrůstá i jejich zájem o kulturní a sociální vyžití ve volném čase. Nejedná se jen o národnostní menšiny jako je polská, ukrajinská atd., ale i o cizince přicházející z vyspělých zemí s investujícími firmami.

Návrh řešení:

- vytvořit centrum pro národnostní menšiny, které by zabezpečovalo aktivity pro jejich volný čas, mohlo by fungovat i jako informační centrum v potřebných oblastech (magistrát města navrhuje objekt Obilní trh 7, který je ve vlastnictví kraje a ten je ochoten jej směnit, nebo objekt na Radnické ulici).

7. Zlepšit celkový přístup k investorům

Ve městě zatím neexistuje žádný jednotný orgán, který by byl schopný podat potenciálnímu investorovi komplexní informace o Brně a o výhodách investování. Proto, aby se tyto informace investor dozvěděl, musí obejít mnoho kanceláří a úřadů. Také z tohoto důvodu si firmy často zřizují sídla v Praze, což má negativní dopad na výnosy města.

Návrh řešení:

- zřídit, stejně jako magistrát hlavního města Prahy, oddělení strategie a analýz, který by se na tuto činnost specializoval;
- určit osobu, který by disponovala všemi informacemi a výbornou jazykovou výbavou a zřídit pro ni určitou pozici informátora.

Podle mého názoru je nejvíce aktuální problém s nedostatkem spojů, které zaměstnanci využívají při dopravě do zaměstnání. Dále by se město mělo zaměřit hlavně na jazykovou bariéru na úřadech a motivací studentů k technickým oborům.

ZÁVĚR

Podle zjištěných informací průmyslové zóny nejen že pomáhají snižovat nezaměstnanost v daném území, ale noví investoři do České republiky přinášejí nové technologie, zkušenosti z mezinárodních trhů a díky investování jejich kapitálu dochází k rozvoji regionu. Stát sestavil podle mého názoru kvalitní pobídkový program, aby napomohl jednotlivým regionům přilákat investory ze zahraničí. Pobídkový systém je podložený zákonem, což investorům zajišťuje stejné podmínky pro všechny. Dále už je pak na každém regionu, co potencionálnímu investorovi nabídne. Jde o přípravu vhodného území, kvalitní dopravní infrastruktury, pracovní sílu apod. Důležité je také, jak kraj vyhovuje požadavkům investorů. Je třeba vytvořit následnou péči, a tím si zajistit další působení v území a návaznost na subdodavatele. Příchod nových investorů má však i jisté nevýhody pro české firmy. Silné, konkurenceschopné podniky na našem území mohou ničit domácí podnikatele především na malé a střední úrovni. Většina firem má smlouvy na 5 až 10 let a poté smlouvu buď prodlouží, nebo se rozhodne pro jinou lokalitu. Nikdo nemůže zaručit jak dlouho po vypršení finančních úlev a dotací na tvorbu pracovních míst zde investor zůstane. S odchodem velkých firem pak zůstávají pouze prázdné haly a lidé bez práce, jak jsme si ukázali na příkladu firmy Flextronix. Město Brno v oblasti průmyslových zón může investorům nabídnout vhodnou polohu v rámci střední Evropy i rozvinutou infrastrukturu. Díky velkému počtu vysokých škol dochází k růstu počtu technologických center, která si žádají vysokoškolsky vzdělané pracovníky. Průmyslové podniky naopak čím dál více narážejí na problém s nedostatkem kvalifikované pracovní síly co se týče pozic ve výrobě. Podpora zahraničních a domácích investorů při investičních aktivitách je podle mého velmi důležitá z hlediska zajištění dalších investic a konkurenceschopnosti. Magistrát města Brna si tento fakt velmi dobře uvědomuje, a proto je v jeho zájmu tyto problémy co nejdříve vyřešit a s investory spolupracovat. Ve městě je podle mne potřeba zlepšit následnou péči o investory a snažit se lépe vyhovět jejich požadavkům. V praktické části je uvedeno na co si investoři stěžují nejvíce. Postupem času a zlepšením komunikace mezi magistrátem a investory by se tato situace podle mne dala vyřešit. Není to však jen město Brno, ale většina měst v České republice, která potřebují péči „after care“ o investory podnikající na jejich území zdokonalit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BALEJ, Martin. *Regionální rozvoj / Regionalizace*. Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem : [s.n.], 2002. 120 s. ISBN 80-7044-409-6.
- [2] BLAŽEK, Jiří, UHLÍŘ, David. *Teorie regionálního rozvoje*. Univerzita Karlova v Praze : Karolinum, 2002. 212 s. ISBN 80-246-0384-5.
- [3] KUČA, Karel. *Brno: vývoj města, předměstí a připojených vesnic*. Praha : Baset, 2000. 644 s. ISBN 80 86223-11-6.
- [4] KUNC, Josef. *Transformace českého průmyslu po roce 1989 - vliv přímých zahraničních investic*. Masarykova Univerzita v Brně : [s.n.], 2005. 169 s.
- [5] KUNC, Josef. *Průmyslové zóny v rukou soukromých developerů a efektivnost jejich podnikání (příklad Central Trade Park Modřice) : In geografické aspekty středoevropského prostoru*. Masarykova Univerzita v Brně : [s.n.], 2005. 296-307 s. ISBN 80-210-3759-8.
- [6] MALINOVSKÝ, Jan, JEŽEK, Jiří. *Regionální rozvojové agentury : Případové studie západoevropských a přehled výsledků činností agentur České republiky*. Ostrava : VŠB-TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2004. 77 s. ISBN 80-248-0746-7.
- [7] MULÍČEK, Ondřej. *Město Brno v období transformace*. [s.l.], 2005. 140 s. Masarykova univerzita v Brně. Vedoucí dizertační práce Hynek Alois.
- [8] PRAJM. *Přímé zahraniční investice : Příručka pro místní samosprávu*. Brno : PRAJM, 2005. 50 s.
- [9] Program rozvoje Jihomoravského kraje – Aktualizace návrhové části 2006
- [10] SRHOLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v České republice : Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha : LINDE nakladatelství s.r.o., 2004. 171 s. ISBN 80-86131-52-1.
- [11] STARZYCZNÁ, Halina. *Exogenní a endogenní faktory regionálního rozvoje - zhodnocení empirických zkušeností a teoretických přístupů pólům rozvoje*. Slezská univerzita v Opavě : [s.n.], 2005. 343 s. ISBN 80-7248-337-4.
- [12] KLÍMOVÁ, Viktorie. *Regionální podpora podnikání*. Masarykova Univerzita v Brně : [s.n.], 2007. 145 s. ISBN 978-80-210-4399-2.

[13] PETŘÍČEK, Václav. *Vývoj podnikatelského prostředí v ČR*. [s.l.] : Corona, 2006. 120 s. ISBN 80-903363-6-1.

Internetové zdroje:

[14] *Brno : Brněnská průmyslová zóna Černovická terasa* [online]. 2004 , 14.05.2007 [cit. 2007-11-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.brno.cz/index.php?nav01=112&nav02=8242&nav03=8243&nav04=2678>>

[15] *Brno : Informace pro investory* [online]. 2003 , 23.05.2007 [cit. 2007-12-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.brno.cz/index.php?nav01=112>>.

[16] *Brno : Programové prohlášení Rady města Brna pro volební období 2002-2006* [online]. 2000 , 06.03.2003 [cit. 2007-12-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.brno-city.cz/prohlaseni2002-6/>>.

[17] *Česká národní banka* [online]. 2003-2008 [cit. 2008-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.cnb.cz/cs/index.html>>.

[18] *Český statistický úřad* [online]. 2008 [cit. 2008-03-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/>>.

[19] *CzechInvest* [online]. 1994-2008 [cit. 2007-12-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/>>.

[20] *Czech Technology Park Brno* [online]. 2000 [cit. 2007-12-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.technologypark.cz/cz/index.html>>.

[21] *Czech Republic : oficiální web České republiky* [online]. 2008 [cit. 2008-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.czech.cz/cz/ekonomika-podnikani-veda/investice/investicni-pobidky/system-investicnich-pobidek-v-cr/>>.

[22] *Fondy evropské unie : Programy podpory ze státního rozpočtu* [online]. 2003-2007 [cit. 2008-01-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/oppp/2-5-1-programy-podpory-ze-statniho-rozpoctu>>.

[23] HLADÍK, Jan. Jižní Morava - zájem zahraničních investorů. *Brno Bussines* [online]. 2005 [cit. 2008-02-01]. Dostupný z WWW: <http://www.ibrno.cz/index.php?sec=casopis&id_clanek=4153>.

[24] HLADÍK, Jan. Průmyslové zóny. *Týdeník veřejná správa* [online]. 2006, č. 21 [cit. 2008-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2006/21/pril3.html>>.

[25] HRDÁ, Veronika. Šest miliard pro jižní centrum. *Brněnský deník* [online]. 2008 [cit. 2008-04-28]. Dostupný z WWW: <http://brnensky.denik.cz/zpravy_region/sest-miliard-pro-jizni-centrum20080427.html>.

[26] *Invest in Brno. Invest in South Moravia* [online]. 2008 [cit. 2008-02-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.invest-in-czech.com/cz/>>.

[27] JAHN, Martin. Teze vystoupení „Investiční pobídky - nezbytný a efektivní nástroj ke zvýšení přílivu a zlepšení struktury přímých zahraničních investic do ČR“ na semináři CEP. *Masarykova univerzita* [online]. 2002 [cit. 2007-12-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.econ.muni.cz/~zidek/Jahn.htm>>.

[28] JAROŠ, Viktor. Vývoj zaměstnanosti a jejich struktury v období 1994-2004. *Týdeník veřejná správa* [online]. 2006, č. 21 [cit. 2008-02-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2006/21/pril1.html>>.

[29] *Jihomoravské inovační centrum* [online]. 2008 [cit. 2008-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.jic.cz/o-nas.html>>.

[30] KARÁSEK, Jan. Rozvoj investic a podnikání. *Týdeník veřejná správa* [online]. 2006, č. 21 [cit. 2008-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2006/21/pril2.html>>.

[31] *Ministerstvo financí České republiky* : Investiční pobídky v ČR [online]. 2005 [cit. 2008-04-10]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/inv_pob_vyvoj.html>.

[32] *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2005 [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/>>.

[33] *Ministerstvo průmyslu a obchodu* : Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury [online]. 2005 [cit. 2008-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument34491.html>>.

[34] Nezaměstnanost v lednu 2008 mírně stoupla, rekordní počet volných pracovních míst. *BusinessInfo.cz* [online]. 2008 [cit. 2008-05-10]. Dostupný z WWW:

<<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podnikatelske-prostredi-v-cr/mpsv-nezam-leden08-mirne-stoupla/1000604/47552/>>.

[35] *Regionální rozvojová agentura jižní Moravy : Výroční zpráva* [online]. 2005 [cit. 2007-12-07]. Dostupný z WWW: <http://www.rrajm.cz/download/vz_rrajm_2005.pdf>.

[36] *Regionální informační servis* [online]. 2005-2008 [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW:

<http://www.risy.cz/index.php?pid=514&c_kraj=11&id_zony=5&language=CZ>.

[37] *Sdružení pro zahraniční investice* [online]. 2008 [cit. 2008-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.afi.cz/clenove/seznam/ctp-invest.html>>.

[38] *Seznam Encyklopedie* [online]. 1996-2008 [cit. 2008-05-01]. Dostupný z WWW: <<http://encyklopedie.seznam.cz/>>.

[39] *Strategie pro Brno* [online]. Kancelář strategie města : 2007 [cit. 2008-05-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.brno.cz/download/ksm/strategie072007.pdf>>.

[40] *Survival Kit to South Moravia* [online]. 2007 [cit. 2008-03-29]. Dostupný z WWW: <http://survival.rrajm.cz/surkit_eng.html>.

[41] VYBÍRAL, Pavel. Černovická terasa oživí regionální hospodaření. *Brněnský metropolitan* [online]. 2006 [cit. 2007-12-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.bmbrno.cz/clanky/444>>.

Ostatní zdroje:

[42] Zpráva pro marketingovou radu, 31.1.2008, Zpracovali Zezulková Marie, Blažík Pavel, ve spolupráci s CzechInvestem, RRAJM, JIC, CTP

[43] Rozhovor na Magistrátu města Brna dne 19. března 2008, s Ing. Hanou Janošíkovou a Mgr. Pavlem Blažíkem, odbor územního plánování

[44] Rozhovor v Technologickém parku v Brně dne 29. dubna 2008 s Ing. Denisou Najmanovou, administrativní a marketing

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

PZI	Přímé zahraniční investice.
RRAJM	Regionální rozvojová agentura.
DPPO	Daň z příjmu právnických osob.
CTP	Centrální technologický park
BPZ - ČT	Brněnská průmyslová zóna Černovická terasa
RMB	Rada města Brna
JIC	Jihomoravské inovační centrum
EU	Evropská unie

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1: Pozice statutárního města Brna v Evropě.....</i>	14
<i>Obr. 2: Průměrná míra nezaměstnanosti v jihomoravském kraji v porovnání s mírou nezaměstnanosti v ČR k 31.12. 2007.....</i>	29
<i>Obr. 3: Míra nezaměstnanosti k 31.12.2007</i>	32
<i>Obr. 4: Vývoj počtu zaměstnanců na území Černovické terasy k únoru 2008.....</i>	33
<i>Obr. 5: Vývoj počtu zaměstnanců na území Technologického parku v Brně k únoru 2008.....</i>	34
<i>Obr. 6: Příliv přímých zahraničních investic do ČR v letech 1993 až 2007</i>	39
<i>Obr. 7: Investiční příležitosti v městě Brně</i>	42
<i>Obr. 8: Pozice Černovické terasy v městě Brně.....</i>	44
<i>Obr. 9: Rozmístění jednotlivých firem na území Černovické terasy k 1.1.2008</i>	45
<i>Obr. 10: Pozice technologického parku v Brně.....</i>	47

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1: Počet projektů a nově vytvořená pracovní místa v jednotlivých krajích ČR v letech 1993 – 31.12. 2007.....</i>	<i>28</i>
<i>Tab. 2: Míra nezaměstnanosti v jednotlivých okresech jihomoravského kraje v %</i>	<i>29</i>
<i>Tab. 3: Uchazeči a volná pracovní místa k 1.2.2008 v okrese Brno-město.....</i>	<i>32</i>
<i>Tab. 4: Nárůst počtu zaměstnanců ve vybraných firmách Technologického parku k 1.1.2008</i>	<i>35</i>
<i>Tab. 5: Vývoj zahraničních pracovníků v Jihomoravském kraji k 1.1.2008.....</i>	<i>53</i>

SEZNAM PŘÍLOH

P I Přehled jednotlivých firem s počtem zaměstnanců v Technologickém parku

k 1.1. 2008

PŘÍLOHA P I: PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH FIREM S POČTEM ZAMĚSTNANCŮ V TECHNOLOGICKÉM PARKU K 1.1. 2008

Klient	Počet zaměstnanců	Obor	Stát	Doba nájmu
Honeywell Controls s.r.o.	72	Senzory v automobilovém průmyslu	USA	10 let od roku 2001
Siemens s.r.o.	64	Telekomunikace a dodávky pro energetický průmysl	Německo	10 let od roku 2000
Star 21 Networks a.s.	32	Bezdrátová telekomunikační síť	Německo	5 let od roku 2006
Bobst Eastern Europe spol.s r.o.	16	Průmyslová výroba obalů a materiálů	Švýcarsko	5 let od roku 2002
Silicon Graphics s.r.o.	13	Výkonné servery a grafické stanice	Holandsko	7 let od roku 2003
Timken Česká republika, s.r.o.	17	Technická podpora	USA	5 let od roku 2002
Phoenix Contact s.r.o.	10	Průmyslová elektronika	Německo	5 let od roku 2003
Vodafone Czech Republic a.s.	60	Telekomunikace	Velká Británie	10 let od roku 2002
IBM Global Services Delivery Center Czech Republic, s.r.o.	2483	Informační technologie	USA	3 roky od roku 2001, nyní prodloužena
Control Techniques Brno s.r.o.	14	Regulované elektrické regulátory pro elektrické motory.	Holandsko	8 let od roku 2003
FEI Czech Republic s.r.o.	233	Mikroskopy	USA	10 let od 2003
Jihomoravské inovační centrum	5 ve společnosti YSoft	Infrastruktura pro inovační podniky	Sdružení institucí města Brna	
ENERGO-PRO Czech s.r.o.	15	Výrobce ekologické energie	ČR	1 rok od 2004
CSC Computer Sciences s.r.o.	10	Informační technologie	USA	1 rok od 2005
SYMBOL TECHNOLOGIES s.r.o.	420	Podniková mobilita	USA	10 let od 2004